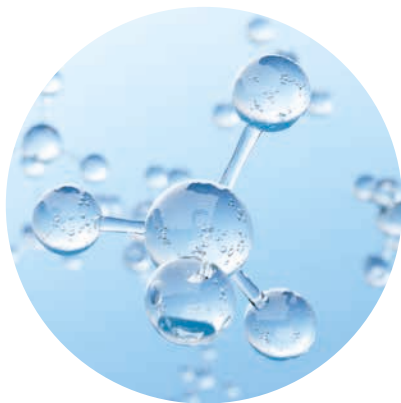

Programmabegroting 2027

Meerjarenraming 2028-2031

Zwolle, 16 april 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Aqualysis, voor haar waterschappen	4
2.1 Algemene ontwikkelingen Aqualysis	5
3. Omgevingsontwikkelingen en gevolgen voor de organisatie	7
4. Operationele doelen	8
5. Meetvraag productie 2027-2031	12
5.1 Meetvraag 2027	12
5.2 Meetvraag 2027-2031	13
5.3 Effect van de productieverwachtingen	14
6. Samenvatting begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2031	16
6.1 Financiële beheersing	18
6.2 Financiële kengetallen	19
7. Programmabegroting 2027: Laboratorium Activiteiten	20
7.1 Toelichting op de programmabegroting	21
8. Geprognosticeerde balans (meerjarig)	23
9. Kostentoerekening en de bijdrageregeling	24
10. Wettelijke paragrafen	25
11. Risicomanagement	28
11.1 Risico's m.b.t. bestuurlijke aspecten	28
11.2 Risico's m.b.t. organisatorische aspecten	28
11.3 Risico's m.b.t. personele aspecten	29
Bijlage 1: Bijdrage per waterschap	30
Bijlage 2: Meetvraag onderverdeeld in basis- en plustaak	36

1. Inleiding

Deze begroting geeft planvorming en een financiële uitwerking weer van het programma van Aqualysis voor 2027. De basis van dit begrotingsdocument is opgesteld in maart 2026. De kaders voor het programmajaar 2027 liggen vast in de Kadernota 2027, die in de Aqualysis bestuursvergadering van 12 maart 2026 is besproken en vastgesteld.

Leeswijzer

Hoofdstuk twee beschrijft de strategische koers en de taken van Aqualysis. Hoofdstuk drie schetst de ontwikkelingen waarop Aqualysis zich dient voor te bereiden. In hoofdstuk vier staan de beoogde operationele doelen 2027. De verwachte productie-omvang is in hoofdstuk vijf opgenomen. Hoofdstuk zes behandelt de programmabegroting 2027, de samenvatting en meerjaren-raming 2028-2031. Hoofdstuk zeven beschrijft de details van de begroting 2027. In hoofdstuk acht staat de geprognosticeerde meerjarenbalans. Hoofdstuk negen gaat over verrekening van de kosten. Hoofdstuk tien en elf omschrijven de wettelijke paragrafen en hoe om te gaan met risicomanagement. Bijlage 1 beschrijft de te verwachten verrekening per waterschap. In bijlage 2 is de meetvraag per waterschap, onderverdeeld in basis- en plustaken, opgenomen.

Tijdpad en activiteiten

De begrotingsbehandeling loopt via een bekend tijdpad. De planning is conform de bestuurlijke kalender en ziet er als volgt uit:

2. Aqualysis, voor haar waterschappen

Aqualysis, helder in wateronderzoek

Aqualysis stelde op 8 november 2022 haar strategische koers voor de jaren 2023-2027 vast. De uitwerking van haar strategie ligt vast in het drieluik “Samen werken aan een heldere strategie 2023-2027” (augustus 2022). Dit jaarplan en de programmabegroting 2027 beschrijven de operationele doelen op basis van de vastgestelde strategie.

Voor de waterschappen is het belangrijk kennis over de waterkwaliteit in eigen beheer te hebben. Deze kennis is noodzakelijk voor het uitvoeren van één van de primaire taken van een waterschap; het waterkwaliteitsbeheer.

Bij Aqualysis gaat het om het meten van de waterkwaliteit. De aangesloten waterschappen bundelen deze specifieke kennis in hun uitvoeringsorganisatie Aqualysis. De waterschappen hebben met de inzet van Aqualysis deze belangen voor ogen:

- de kennisdeling en ontwikkeling is optimaal georganiseerd;
- de efficiëntie is zichtbaar aanwezig door bundeling van activiteiten;
- de kwetsbaarheid van een individueel waterschap vermindert;
- de continue kwaliteitsborging- en verbetering biedt mogelijkheden;
- het versterkt de innovatiekracht.

Missie & Visie

Aqualysis heeft tot taak het uitvoeren van integrale laboratoriumactiviteiten rond waterkwaliteit; zij meet de waterkwaliteit. Aqualysis levert data en informatie uit laboratoriumactiviteiten en geeft daarover advies. Ook zorgt Aqualysis voor de kwaliteitsborging van deze activiteiten en de ondersteuning voor de benodigde processen. Al deze activiteiten voert Aqualysis uit als schakel in de keten van de waterschapsactiviteiten.

Aqualysis is de partner van en voor de waterschappen voor het meten van de waterkwaliteit. Zij draagt met haar expertise direct bij aan de verantwoordelijkheid van de waterschappen voor het behoud en de verbetering van de waterkwaliteit. Ons motto is: Helder in Wateronderzoek.

We zijn experts in ons werk. We leveren hoogwaardige data uit wateronderzoek, delen onze kennis en geven informatie over de kwaliteit van het water die nodig is voor het waterbeheer. Onze werkomgeving stimuleert ons om professioneel te werken en ons te blijven ontwikkelen. Het brengt ons nieuwe inzichten om ook in de toekomst de juiste onderzoekstechnieken in te zetten. Om dit te realiseren werken wij samen met de waterschappen en andere kennispartners.

Aqualysis biedt een prettige werkomgeving in een informele sfeer. Wij herkennen ons in de kernwaarden: betrouwbaar, samenwerken, meesterschap en wendbaarheid.

2.1 Algemene ontwikkelingen Aqualysis

Organisatie-inrichting

Aqualysis continueert haar ontwikkeling als moderne en aantrekkelijke werkgever in een arbeidsmarkt waar talent steeds kritischer kijkt naar de organisatiecultuur en geboden mogelijkheden. Via de Vereniging Werken voor Waterschappen werken we samen aan arbeidsvoorwaarden die medewerkers duurzaam inzetbaar houden en de aansluiting bij de watersector versterken.

De samenwerking met waterschappen wordt geïntensiveerd, niet alleen inhoudelijk maar ook door loopbaanpaden die overstijgende ontwikkelmogelijkheden bieden. Moderne werkfaciliteiten – flexibel werken, een gezonde werk-privébalans en inspirerende werkomgevingen in veld en laboratorium – blijven daarbij essentieel.

Voor het realiseren van strategische ambities investeert Aqualysis in 2027 verder in organisatieontwikkeling. Naast geplande vervangingen, zoals de doorontwikkeling van het Laboratorium Informatie Management Systeem (LIMS) en verdere digitalisering, versterken we (midden)management en bedrijfsvoering. Een belangrijk nieuw accent ligt op competentie management: het systematisch in kaart brengen, ontwikkelen en benutten van kennis en vaardigheden binnen de organisatie. Dit stelt ons in staat om strategischer te sturen op inzetbaarheid en ontwikkeling van medewerkers.

De toenemende complexiteit van waterkwaliteitsmetingen vraagt om bredere professionaliteit. Naast vaktechnische expertise ontwikkelen medewerkers adviesvaardigheden en organisatiesensitiviteit. Aqualysis biedt ruimte voor eigenaarschap: medewerkers denken actief mee over werkprocessen en hun eigen ontwikkeling.

Diversiteit en inclusie blijven prioriteit. Divers samengestelde teams presteren beter en innoveren effectiever. Aqualysis werkt aan een veilige werkomgeving waarin alle medewerkers, ongeacht leeftijd, gender, achtergrond of overtuiging, zichzelf kunnen zijn en zich gewaardeerd voelen. Inclusie gaat verder dan cijfers: het vraagt een cultuur waarin iedereen gehoord wordt. 'Het Goede Gesprek' tussen medewerkers en leidinggevenden blijft hierin centraal staan, ondersteund door actieve betrokkenheid van de ondernemingsraad.

Klant- en toekomstgericht werken

Aqualysis speelt een sleutelrol in de Nederlandse water(schap)laboratoria en draagt actief bij aan de ontwikkeling en bewaking van analysemethoden en normeringen. Door deelname aan landelijke werkgroepen en netwerken heeft Aqualysis directe invloed op nationale en internationale analysemethoden, waardoor haar dienstverlening aansluit bij de nieuwste ontwikkelingen in waterkwaliteitsmetingen.

Steeds vaker profileert Aqualysis zich als expertisecentrum en kennispartner voor waterschappen. Structurele vakinhoudelijke overleggen zorgen voor een continue kennisuitwisseling over analysemethoden en mogelijkheden. Daarnaast wordt samengewerkt aan maatwerkoplossingen om schaalvoordelen te behalen. Hoewel de focus ligt op de vijf deelnemende waterschappen, verricht Aqualysis in beperkte mate werk voor derden, zoals gemeenten, provincies en bedrijven. De dienstverlening richt zich op monsterneming, analyses en datalevering. Waar gewenst, worden deze taken uitgebreid met toetsing en advies. De klantenservice is goed bereikbaar en bemand met deskundige medewerkers die klantvragen adequaat beantwoorden.

Innovatie en ontwikkeling

Aqualysis blijft voortdurend innoveren om haar dienstverlening te verbeteren. Dit betekent investeren in analysemethoden, apparatuur en digitalisering. De bestaande accreditaties worden uitgebreid, onder andere op het gebied van hydrobiologie. Nieuwe technieken worden actief onderzocht en waar nodig geïmplementeerd om in te spelen op de veranderende behoeften van opdrachtgevers.

Aqualysis biedt haar expertise aan voor het meten van de waterkwaliteit. Leidend bij innovatie is de klantvraag: welke informatie heeft het waterschap in de toekomst nodig en welke (laboratorium)techniek sluit daarbij aan? Regelgeving en klantwensen worden nauwgezet gevolgd, zodat snel en effectief kan worden ingespeeld op ontwikkelingen. Het laboratorium fungeert als kenniscentrum en ondersteunt waterschappen ook bij calamiteiten.

Procesverbetering en innovatie zijn integraal onderdeel van de werkwijze. Moderne apparatuur en goed opgeleid personeel zorgen ervoor dat technologische ontwikkelingen optimaal worden benut. De laboratoriumhuisvesting wordt gezien als een essentiële voorwaarde voor de continuïteit van de dienstverlening. Daarom wordt blijvend geïnvesteerd in een duurzame bedrijfsvoering.

Samenwerking en kennisdeling

Aqualysis werkt intensief samen met andere waterschapslaboratoria binnen het Integraal Laboratorium Overleg Waterkwaliteitsbeheerders (ILOW). Op veel deelterreinen wordt actief de samenwerking opgezocht. Voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van analysemethoden, kennisdeling en het gezamenlijke inkopen van chemicaliën en laboratoriumbenodigdheden.

Daarnaast is Aqualysis een belangrijke partner in onderzoeksprojecten, zowel met waterschappen als kennisorganisaties. Ook buiten het analysewerk wordt verdere samenwerking met anderen gestimuleerd, waarbij Aqualysis niet schroomt een leidende rol op zich te nemen. Hierdoor kunnen opdrachtgevers kosteneffectief en efficiënt worden ondersteund.

Kwaliteit en accreditatie

Het waarborgen van kwaliteit staat centraal. Validatiestappen binnen het laboratorium worden zoveel mogelijk geautomatiseerd en accreditatie wordt gezien als een randvoorwaarde, met name voor waterschap-specifieke parameters. De accreditatie voor hydrobiologie wordt verder uitgebreid om op dit vlak een sterke positie te behouden.

Met ringonderzoeken wordt nauw samengewerkt met nationale en internationale laboratoria. Mede door deze samenwerking blijft de kennis op het hoogste niveau en worden analysemethoden continu verbeterd.

Met deze gerichte investeringen en strategische keuzes blijft Aqualysis een betrouwbare en innovatieve partner voor de waterschappen.

3. Omgevingsontwikkelingen en gevolgen voor de organisatie

Samenwerking en innovatie

De waterschap(laboratorium)sector ondergaat snelle ontwikkelingen. De vraag naar diepgaand inzicht in waterkwaliteit, onder andere door opkomende zorgwekkende stoffen, neemt toe. Naast traditionele laboratoriumanalyses worden steeds vaker nieuwe technologische methoden ingezet, zoals real-time sensortechnologie en moleculaire laboratoriumtechnieken (eDNA). Deze technieken versnellen de beschikbaarheid van data en verlagen kosten, wat impact heeft op de samenwerking binnen de sector.

Nieuwe laboratoriumontwikkelingen zullen mede bepalen hoe de vijf waterschappen en Aqualysis samenwerken. Door structureel overleg en gezamenlijke besluitvorming kunnen investeringen in kennis, personeelscapaciteit en apparatuur strategisch worden gepland. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen basistaken (standaarddiensten voor alle waterschappen) en plustaken (maatwerk per waterschap). Dit model versterkt zowel eigenaarschap als efficiëntie in dienstverlening.

Nieuwe technologieën en meetmethoden

Aqualysis blijft inzetten op innovatie om de klantvraag optimaal te bedienen. Nieuwe technieken zoals non-target screening (HRMS) en bio-assay bieden inzicht in de effecten van stoffen op waterkwaliteit en ecologie. Vanaf het jaar 2026 verworft Aqualysis kennis met non-target screening via Hoge Resolutie technologie. Naar verwachting is hier drie jaren voor benodigd alvorens mogelijk een productielijn kan worden ingericht.

Door de groeiende vraag naar waterkwaliteitsanalyses kan Aqualysis tegen capaciteitsgrenzen aanlopen. Hierdoor kunnen de kosten voor uitbesteding en inhuur stijgen. Door de structurele meetvraag vast te stellen, kan worden bepaald welke personele versterking nodig is. Het innovatiebudget blijft in 2027 op €200.000, gelijk aan 2026, hetgeen flexibel ingezet wordt in overleg met de waterschappen. Inmiddels is hiervan een bedrag van € 100.000 reeds gereserveerd voor de Hoge Resolutietechnologie (HRMS).

ICT en informatieveiligheid

Om optimaal in te spelen op innovaties en ketenprocessen is in 2025 een traject gestart onder de noemer “Innovatie & toekomstvisie”. In dit project kijkt Aqualysis verder dan 2027. Informatieveiligheid en privacy blijven een prioriteit, waarbij Aqualysis streeft naar het benodigde volwassenheidsniveau in lijn met de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). In samenwerking met Het Waterschapshuis en de waterschappen worden de ambities en verwachtingen concreet gemaakt.

4. Operationele doelen

Aqualysis is de logische partner van de waterschappen voor het meten van de waterkwaliteit. Onze opdrachtgevers mogen vertrouwen op continuïteit en kwalitatief hoogwaardige data en advies. In haar jaarplannen werkt zij toe naar dit hoofddoel. Aqualysis levert (ook) in 2027 een essentiële bijdrage door inzicht te verschaffen in de waterkwaliteit.

Om de hoofddoelen uit de planperiode 2023-2027 te bereiken, heeft Aqualysis haar operationele doelen voor 2027 vastgelegd in vier doelen. Deze worden als volgt samengevat:

1 We bereiden ons voor op de nieuwe Europese waterrichtlijnen

De Europese waterkwaliteitsregels worden de komende jaren strenger en complexer. Dit leidt tot bredere monitoring, zwaardere analyse eisen en een groeiende vraag naar laboratoriumcapaciteit richting 2027. Voor Aqualysis betekent dit een aanzienlijke, maar in tempo nog onzekere, toename van werkzaamheden.

Twee trajecten zijn hierbij bepalend: de herziening van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de nieuwe Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater (ERSA). Beide vragen om meer en complexere analyses, onder andere op micro-polluenten, PFAS, hormonen en pathogenen. Ook worden lagere detectielimieten en een verdere integratie van chemisch-ecologische monitoring verwacht.

Aqualysis bereidt zich hierop voor door te werken met scenario's: van beperkte uitbreiding tot volledige implementatie van de nieuwe regelgeving. Afhankelijk van de nationale uitwerking zal dit leiden tot investeringen in analysecapaciteit, personele inzet en kennisontwikkeling. Vroegtijdige samenwerking met de waterschappen is daarbij essentieel om gezamenlijk de toekomstige monitoringsopgave, financiële consequenties en rol van Aqualysis richting 2027 te bepalen.

In de komende jaren ligt de nadruk op methodeontwikkeling voor nieuwe prioritaire stoffen, versterking van kwaliteitsborging, uitbreiding van biologische en ecologische analyses en verdere automatisering en data-management. Door deze voorbereiding kan Aqualysis tijdig en verantwoord inspelen op de veranderende Europese kaders en blijft het laboratorium een betrouwbare partner in waterkwaliteitsonderzoek.

2

Doen waar we goed in zijn: waterkwaliteit meten

Aqualysis blijft zich in 2027 richten op betrouwbare, geaccrediteerde metingen van waterkwaliteit. De toenemende aandacht voor schoon en gezond water vertaalt zich bij onze opdrachtgevers in een groeiende en complexere meetvraag. Deze ontwikkeling vormt het uitgangspunt voor onze inspanningen in 2027; tijdig inspelen op de verwachte toename in analyses en monsters.

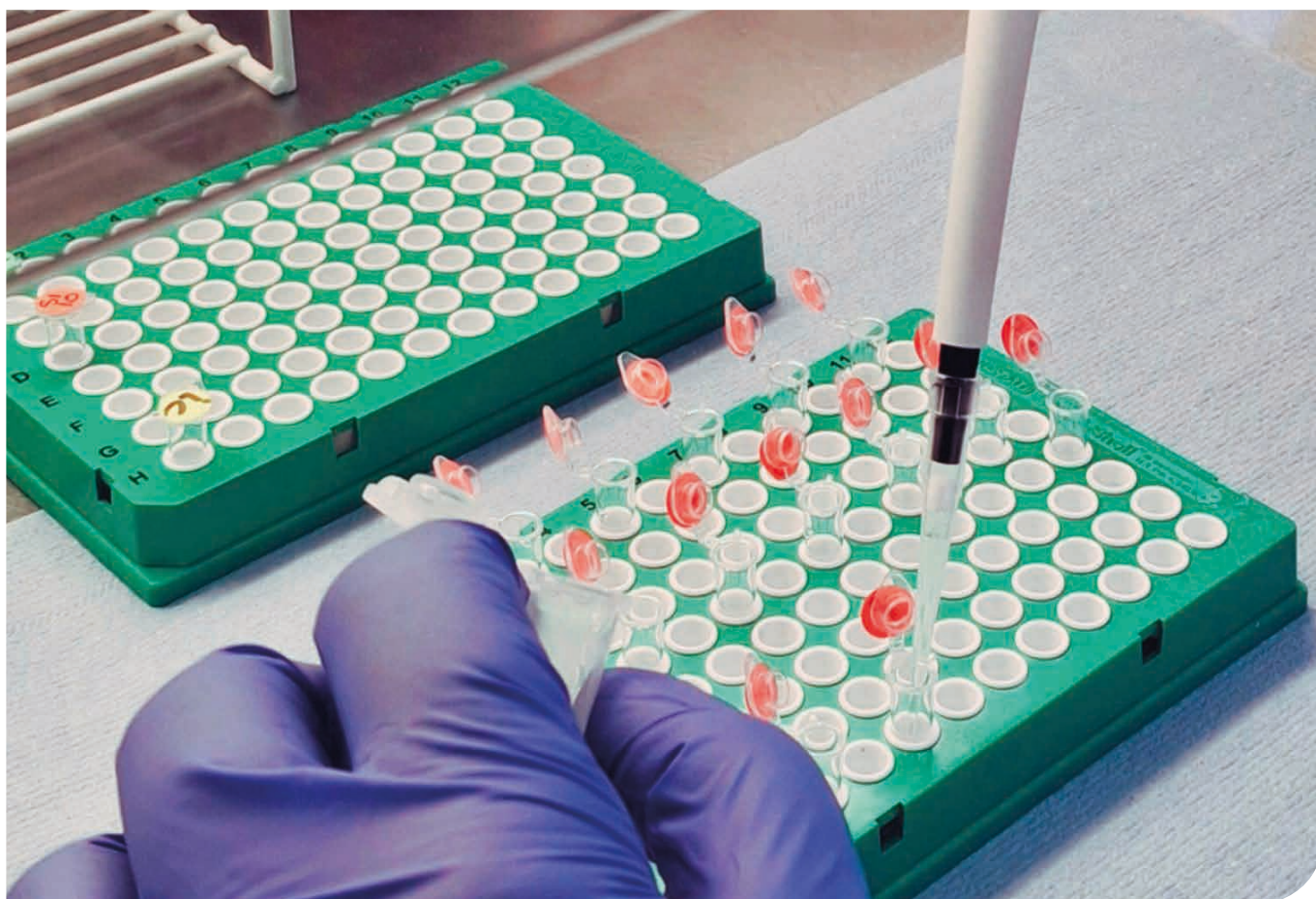
Ons doel is om als organisatie toekomstgericht te blijven: flexibel inspelen op de vraag, borgen van kwaliteit en investeren in kennis, digitalisering en samenwerking. We ontwikkelen onze teams verder, versterken de operationele planning en vernieuwen analysemethoden zodat Aqualysis klaar is voor de groei in monitoring die de komende jaren op ons afkomt.

Het team Chemie richt zich op hoogwaardige chemische analyses die inzicht geven in de waterkwaliteit. In 2027 ligt de nadruk op verdere ontwikkeling van analysemethoden, procesoptimalisatie en toepassing van robotisering om efficiënt te kunnen inspelen op de toenemende en complexere meetvraag. De verwachtingen voor 2027 laten zien dat er steeds meer vraag komt naar projectmatige inzet van analyses. Deze veranderingen vragen om uitbreiding van ons analysepakket en verdere verdieping van chemische, biologische en moleculaire analyses.

Daarnaast blijven we ons specialiseren in bemonstering van oppervlaktewater, grondwater en afvalwater. Ons team Monsterneming biedt een totaalpakket voor de bemonstering en analyse van waterbodems. In 2027 bereiden deze teams zich voor op een hogere monsterstroom, met focus op kwaliteit, planning en betrouwbare overdracht binnen de hele keten van monster tot analyse. Samen met de waterschappen verkennen we verdere professionalisering van de operationele planning.

Binnen het team Biologie speelt eDNA-onderzoek een steeds grotere rol. In 2027 verzorgen wij de metingen vanuit ons nieuwe eDNA laboratorium. In 2027 breidt het team zijn expertise verder uit met nieuwe biologische en ecologische analyses. De nadruk ligt op integrale beoordeling van waterkwaliteit in lijn met de herziene Kaderrichtlijn Water en de ontwikkeling van nieuwe beoordelingssystemen.

Aqualysis blijft doen waar het goed in is: het leveren van betrouwbare data en inzichten waarmee onze opdrachtgevers kunnen sturen op een betere waterkwaliteit.

3

We gaan door met vernieuwen en het verbeteren van processen

Aqualysis blijft zich in 2027 richten op vernieuwing en verbetering van werkprocessen, laboratorium voorzieningen en ondersteunende systemen. Daarmee versterken we onze kwaliteit, continuïteit en duurzaamheid.

De verduurzaming van het wagenpark krijgt in 2027 concreet vorm. Aqualysis maakt gefaseerd de overstap naar duurzamer vervoer en past routes en logistiek hierop aan. De overgang naar elektrische voertuigen heeft invloed op de monsteraanvoer, planning en werkprocessen. We bereiden onze organisatie hierop voor, onder andere door het uitbreiden van de laadinfrastructuur en het aanpassen van logistieke processen. In deze begroting is rekening gehouden met extra kosten van € 170.000 en een investering van circa € 150.000 om dit te realiseren.

De inzet van moderne apparatuur blijft een speerpunt. Nieuwe meet- en analysetechnieken vergroten het inzicht in waterkwaliteit en versterken onze positie als kennislaboratorium. We vervangen verouderde instrumenten en investeren in apparatuur met meer meetnauwkeurigheid en datakoppelingen. Zo werken we aan betrouwbare, toekomstbestendige analyses.

Daarnaast verbeteren we de laboratoriumomgeving. Door de uitbreiding met moderne apparatuur worden de eisen aan luchtkwaliteit en temperatuur strenger. In 2027 ligt de focus op vernieuwing van de klimaatbeheersing, zodat het laboratorium voldoet aan de technische eisen voor nauwkeurige en stabiele analyses. Deze vervangingsinvestering is geraamd op een bedrag tussen de € 300.000 en € 500.000. Dit is afhankelijk van de uitkomsten van de verkenning.

Met deze vernieuwingen blijft Aqualysis een betrouwbare en innovatieve partner die haar processen voortdurend verbetert en toekomstgericht inricht.

4

We gaan door met het ontwikkelen van de organisatie, ICT en de teams

Aqualysis werkt in 2027 verder aan de digitale en organisatorische ontwikkeling volgens de strategie 2023–2027, met als leidraad: de basis op orde. Deze strategie richt zich op een stevige digitale infrastructuur, goed georganiseerde ondersteunende processen en wendbare teams die klaar zijn voor de toekomst.

De digitale transformatie loopt door. We bouwen aan een stabiele en veilige ICT-omgeving die voldoet aan de eisen van informatieveiligheid en privacy en die aansluit bij de digitale koers van de waterschappen. Daarbij volgen we drie pijlers: een lerende en flexibele organisatie, een solide digitale basis en investeringen met maatschappelijke meerwaarde.

Een belangrijk onderdeel is de verdere ontwikkeling van het Laboratorium Informatie Management Systeem (LIMS). In 2027 zetten we de volgende stap in optimalisatie, automatisering en verbinding met andere systemen. Zo kan Aqualysis gegevens slimmer beheren en uitwisselen binnen de waterketen.

Daarnaast werken we aan versterking van informatiemanagement en datakwaliteit, in nauwe samenwerking met de waterschappen. De overgang naar een data-gedreven manier van werken vraagt om betrouwbare datastromen, goede koppelingen tussen systemen en continue aandacht voor informatiebeveiliging.

Voor het uitvoeren van de digitaliseringsstrategie IT en privacy en informatieveiligheid is in de begroting rekening gehouden met incidentele lasten van € 200.000. Dit is eenmalig nodig om onze systemen weerbaar te maken tegen digitale dreigingen en aan te passen aan de gewenste digitale koers van de waterschappen.

Daarnaast investeert Aqualysis in menskracht. De uitvoering van de digitaliseringsstrategie vraagt in 2027 om gerichte investeringen in mensen en middelen. Deze uitgaven zijn onafhankelijk van de uitkomsten van de strategie-discussie. We kunnen ze daarmee als no-regret beschouwen. De volgende inzet is voorzien:

- 2026–2027 Inzet van een expert digitale koppelingen tussen lab-instrumenten, LIMS en data-hub. Dit is nodig voor optimale basis- datakwaliteit en procesinrichting.
- 2027–2028: Inzet van een data-integratiespecialist/architect. Dit is nodig voor opzet en werking van de basis IT-infrastructuur.

De kosten voor deze inzet zijn begroot op € 250.000.

Binnen het team Bedrijfsvoering ligt de focus op verdere professionalisering van ondersteunende processen, waaronder facilitair beheer en personeels- en salarisadministratie. In 2026 onderzoeken wij hoe we de afdeling Facilitair duurzaam, robuust en wendbaar kunnen inrichten. Dit past bij een relatief kleine organisatie. In de begroting 2027 is rekening gehouden met een structurele toename van € 100.000. Dankzij eerdere verbeteringen is de basis stevig, waardoor we groei en nieuwe ontwikkelingen goed kunnen opvangen.

Aqualysis groeit door en benut in 2026 alle ruimte in het pand in Zwolle. Verdere uitbreiding is niet mogelijk, en binnen 5–8 jaar is het pand niet meer passend voor toekomstige activiteiten. Daarom starten we in 2026 met de waterschappen een traject om een langetermijnvisie te ontwikkelen op samenwerking, meetvraag en benodigde faciliteiten. De advieskosten hiervoor worden geraamd tussen de € 150.000 en € 250.000.

Ondertussen zijn de komende jaren diverse aanpassingen in het huidige pand nodig om nieuwe analysecapaciteit, energievoorzieningen en goede arbeidsomstandigheden te blijven ondersteunen. Deze vallen onder de reguliere investeringen.

Zo bouwt Aqualysis stap voor stap verder aan een moderne, veilige en toekomstbestendige organisatie die optimaal is toegerust om opdrachtgevers te ondersteunen met betrouwbare data en deskundig advies.

5. Meetvraag productie 2027-2031

De opdrachtgevers van de waterschappen hebben hun verwachte meetvraag op hoofdlijnen t/m 2031 opgegeven. Op basis van deze opgave heeft Aqualysis een beeld van de te verrichten werkzaamheden in de komende jaren en op welke wijze zij haar bedrijfsvoering kan inrichten.

5.1 Meetvraag 2027

Aqualysis heeft voor haar programmabegroting 2027 het begrote productieniveau afgestemd met haar opdrachtgevers en eigenaren. De meetvraag groeit verder door, maar de exacte omvang is nog onzeker. We verwachten in het jaar 2026, en ook doorlopend naar het jaar 2027, meer informatie van de opdrachtgevers te verkrijgen over hun productieverwachtingen. Aqualysis kan daarop niet wachten bij het opstellen van de programmabegroting 2027. Vooruitlopend daarop wenst Aqualysis haar organisatie toekomstgericht in te richten en daarbij een focus op een nieuw verwacht productieniveau van ongeveer 6 miljoen productiepunten te leggen. Het productieniveau is bepaald op basis van:

- de opgegeven meetvraag;
- een inschatting van de effecten van Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater (ERSA) en de herziene KRW;
- de gemiddelde afwijkingscorrectie tussen begrote productie en gerealiseerde productie.

Rekening wordt gehouden met circa 5,2 miljoen productiepunten voor de opdrachtgevers van de deelnemende waterschappen en aanvullend 0,3 miljoen punten voor externe klanten. De inschatting van de effecten van de ERSA en KRW, alsmede de gemiddelde afwijkingscorrectie wordt op een bandbreedte tussen de 0,5 miljoen en 1 miljoen productiepunten geraamd. Voor 2027 richt Aqualysis de organisatie in op circa 6 miljoen productiepunten.

De waterkwaliteit in Nederland krijgt meer aandacht. Aqualysis ziet dat deze aandacht bij de waterschappen wordt vertaald in meer monsternames en meer vraag naar laboratorium-analyseresultaten. Veelal wordt verwezen naar de uitspraak "Meten = Weten". Aqualysis wordt geconfronteerd met een forse toename in de meetvraag, met andere woorden er wordt meer productie van Aqualysis gevraagd.

Voor het jaar 2027 is ten opzichte van het jaar 2020 een toename in de meetvraag van 40% afgegeven en ten opzichte van het jaar 2026 (begroot) wordt een toename van 9% verwacht. De meerjarenraming over 2028 t/m 2031 laat zien dat deze meetvraag een structureel karakter heeft. Aqualysis wenst haar organisatie voor te bereiden en in te richten op deze (hogere) productiecapaciteit om daarmee aan de vraag van de opdrachtgevers te kunnen voldoen. Aqualysis is nu niet ingericht op deze productiebehoefte en heeft (met name personele) capaciteit nodig om de gevraagde productie te kunnen realiseren. In december 2025 is een productie-forecast door de waterschappen afgegeven voor het jaar 2026. De afgegeven productie-forecast voor de waterschappen over 2026 bedraagt 5.160.000 punten en ligt daarmee in lijn met de verwachte productie over de jaren 2027 t/m 2031.

Aqualysis meet haar productiewerk in productiepunten ten behoeve van haar benodigde productieomvang. Aqualysis brengt, afhankelijk van de PDC-categorisering (basis- en plustaken), zgn. verkooppunten in rekening bij haar opdrachtgevers.

Tabel 1 de ontwikkeling in de meetvraag in de jaren (basistaken en plustaken)

Productie / Meetvraag	2022 werkelijk	2023 werkelijk	2024 werkelijk	2025 werkelijk	2026 begroot	2027 meetvraag	relatief
Vechtstromen	999.480	1.131.710	1.121.182	1.404.641	1.356.500	1.390.000	26,8%
Vallei en Veluwe	697.694	727.524	757.545	799.646	816.000	876.000	16,9%
Rijn en IJssel	587.191	659.944	843.456	925.201	726.500	786.500	15,2%
Zuiderzeeland	573.270	800.415	765.161	831.355	739.000	780.000	15,0%
Drents Overijsselse Delta	925.842	1.145.270	1.033.680	1.235.942	1.111.215	1.351.800	26,1%
Totale eigen productie	3.783.477	4.464.863	4.521.024	5.196.785	4.749.215	5.184.300	100,0%
<i>indexcijfer jaar 2016 = 100</i>	102,6%	121,1%	122,6%	140,9%	128,8%	140,6%	
Aanvankelijk begroot	3.842.000	4.077.000	4.521.024	4.130.000			
<i>afwijking realisatie tov begroting</i>	-1,5%	9,5%	0,0%	25,8%			

5.2 Meetvraag 2027-2031

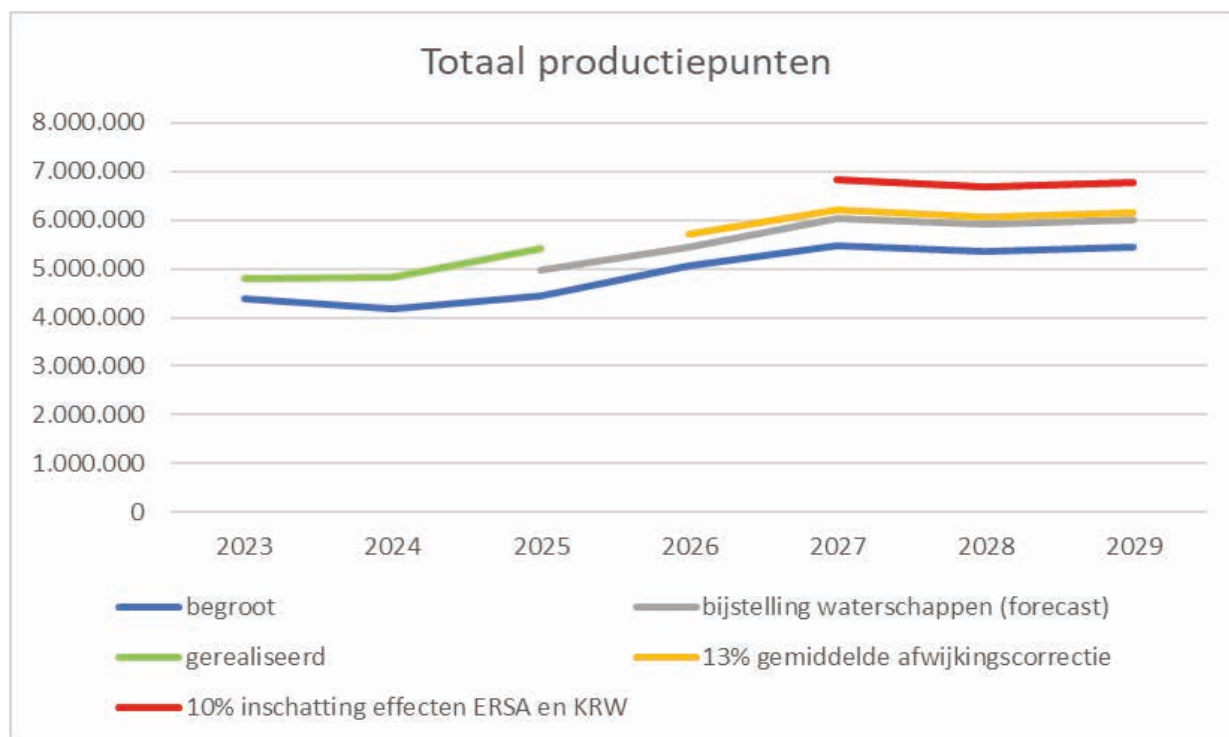
Het meerjarig perspectief op de verwachte productie van de individuele deelnemende waterschappen wordt door middel van tabel 2 weergegeven. In bijlage 2 is de productie onderverdeeld in basis- en plustaken per waterschap.

Tabel 2 De opgave van de verwachte meetvraag van de opdrachtgevers in een tijdreeks

Verwachte productie / Meetvraag 2026-2030	2027 meetvraag	2028 meetvraag	2029 meetvraag	2030 meetvraag	2031 meetvraag
Vechtstromen	1.390.000	1.310.000	1.260.000	1.245.000	1.245.000
Vallei en Veluwe	876.000	812.500	808.000	808.000	808.000
Rijn en IJssel	786.500	786.500	786.500	786.500	786.500
Zuiderzeeland	780.000	806.250	867.000	779.000	781.500
Drents Overijsselse Delta	1.351.800	1.354.000	1.422.000	1.354.000	1.354.000
Totale eigen productie	5.184.300	5.069.250	5.143.500	4.972.500	4.975.000
<i>indexcijfer jaar 2016 = 100</i>	<i>140,6%</i>	<i>137,5%</i>	<i>139,5%</i>	<i>134,9%</i>	<i>134,9%</i>

Figuur 1 geeft een overzicht in het totaal aantal productiepunten over meerdere jaren, inclusief begroot, gerealiseerd, bijstellingen, afwijkingen en inschattingen. Voor 2027 richt Aqualysis de organisatie in op circa 6 miljoen productiepunten. Deze inschatting is opgebouwd uit:

- de opgave van de opdrachtgevers;
- de gemiddelde afwijdingscorrectie over de afgelopen drie jaar (13%) – gerealiseerde productie versus begrote productie;
- de bijgestelde meetvraag van de waterschappen (10%) – bijgestelde meetvraag versus begrote meetvraag;
- een inschatting van de effecten van ERSa en de herziene KRW (10%).

5.3 Effect van de productieverwachtingen

De opdrachtgevers/waterschappen zijn verantwoordelijk voor hun opgegeven meetvraag voor de komende jaren. Deze productie-verwachting is een belangrijk gegeven voor Aqualysis. Op basis van dit volume en enkele andere aspecten wordt de bedrijfsvoering ingericht. Aqualysis heeft de productieopgave over 2027 en opvolgende jaren met haar opdrachtgevers in het eerste kwartaal van 2026 doorgesproken. Op 12 maart 2026 zijn de begrote productieaantallen bestuurlijk vastgesteld.

Reguliere onderzoeken

In tabel 1 met productiewaarden is de trend door middel van een indexcijfer weergegeven. Uit het indexcijfer blijkt dat de gevraagde productie voor 2027 fors hoger ligt dan eerdere jaren.

Gevolgen voor de organisatie-inrichting:

1 Team monsternamen en monsterontvangst

De structurele toename in de meetvraag veroorzaakt meer werk bij monsternamen en bij de centrale monsterontvangst. Deze teams hebben het maximale productieniveau bereikt. Dit leidt tot een toename van in totaal 2 fte. Met deze uitbreiding kunnen wij weer aan de gewenste kwaliteit en doorlooptijd voldoen.

2 Team chemie

Door de productiecapaciteit effectief in te zetten kan in het jaar 2027, ondanks de forse stijging van de vraag naar chemische analyseresultaten, worden volstaan met een berekende uitbreiding van 4,0 fte ten opzichte van de formatie 2026. Het team Chemie voert de chemische metingen van de waterkwaliteit uit. De chemie-analyses omvatten ongeveer 70% van al het werk dat Aqualysis uitvoert. Vanaf 2027 wordt er ten opzichte van 2026 een structurele productietoename verwacht. Het hoge productievolume vraagt veel van het team. De nieuwe analyses zorgen voor verbreding en zijn complexer. Deze analyses vragen meer aandacht en daarmee meer tijd. Dit team bestaat nu uit ongeveer 30 fte. Door ons verbeterproject verwachten wij in 2026-2027 efficiencywinst. Wij zetten de bestaande formatie efficiënter in en passen waar mogelijk robotisering toe. Daarnaast investeren wij in 4 extra fte voor de benodigde nieuwe methodiekontwikkeling en capaciteitsuitbreiding. Vanaf 2029 anticiperen wij ook op natuurlijke uitstroom van analisten. Eventuele overcapaciteit binnen de formatie vangen wij dan op door middel van natuurlijk verloop. Hiermee waarborgen wij continuïteit, kwaliteit en doorlooptijd.

3 Team hydrobiologie

Bij team Hydrobiologie neemt de vraag toe als gevolg van de herziening van de Kaderrichtlijn Water. Deze herziening vraagt in toenemende mate om een integrale beoordeling van de waterkwaliteit. Biologische kwaliteitselementen krijgen hierin een vaste plaats. Dit leidt tot meer en andere analyses naast de bestaande metingen van onder andere macrofauna, fytoplankton en vegetatie. Lidstaten moeten bovendien vaker en uitgebreider monitoren en hun rapportage aanpassen aan de geactualiseerde biologische beoordelingssystematiek, zoals de EBEO 2.0 die momenteel door STOWA wordt ontwikkeld. Voor team Hydrobiologie betekent dit een stijgend productieniveau en een uitbreiding met 1 fte.

4 Verbruiksartikelen

Het gestegen productieniveau vraagt ook om meer verbruiksartikelen. Voorbeelden zijn chemische stoffen en andere verbruiksmaterialen. In de begroting 2027 is rekening gehouden met extra lasten van €150.000.

Aqualysis reserveert middelen in de begroting 2027 voor deze extra formatie. De plekken worden afhankelijk van de productie ingezet. Daarnaast volgt Aqualysis de externe markt en maakt economische keuzes tussen zelf doen en/of uitbesteden.

Uitbestede onderzoeken

Naast de reguliere meetvraag ontvangt Aqualysis opdrachten waarvoor zijzelf niet is uitgerust vanwege de beperkte meetvraag of specialisatie, zoals bio-assays, visstand onderzoek en aankoop sensoren. Deze onderzoeken en aankopen worden door Aqualysis uitbesteed aan partners en daarbij functioneert zij als een inkooporganisatie. Aqualysis constateert een toenemende vraag aan projectmatig onderzoek met steeds complexere onderzoeksvragen waarbij samen wordt gewerkt met externe (water) laboratoria. Vanuit haar expertise ontzorgt Aqualysis de waterschappen bij het opstellen van de bemonstering, meetstrategie, toelichting en duiding van analyseresultaten. De door Aqualysis uitbestede, veelal specifieke onderzoeken, zijn kostbaar.

Productieopgave heeft effect op kostenafrekening

De opgegeven productiewaarden hebben gevolgen voor de opdrachtgevers. De opdrachtgevers ontvangen voorafgaand aan het jaar een voorschotfactuur gebaseerd op de begrote productiewaarden en de begrote kosten. De werkelijke jaarkosten worden door Aqualysis afgerekend na vaststelling van de jaarrekening op basis van de werkelijke productiewaarden. Hiertoe is een bijdrageregeling opgesteld en in bijlage 1 is de berekening per waterschap nader uitgewerkt. In de bijdrageregeling van Aqualysis is goed rekening gehouden met het feit dat opdrachtgevers van waterschappen juist meer en/of juist minder productie kunnen afroepen. De opdrachtgever (het waterschap) die uiteindelijk meer productie vraagt dan de opgegeven meetvraag, ontvangt met haar jaarlijkse afrekening een hogere kostenfactuur.

De verdeling in de begroting 2027 is gebaseerd op een nieuwe bijdrageregeling. Op 12 december 2024 is deze bijdrageregeling door het bestuur vastgesteld. Op basis van deze bijdrageregeling wordt de bijdrage over 2027 afgerekend. Met de nieuwe bijdrageregeling wordt beoogd dat een eerlijke verdeling van de kosten ontstaat. De kostenstructuur van de uitvoeringsorganisatie kent namelijk een sterk aandeel vaste lasten en een relatief klein aandeel marginale kosten. Met het separaat beprijzen van producten en diensten waarmee niet alle waterschappen worden bediend, wordt verwacht dat de relatieve kostenverdeling voor collectieve producten en diensten verbeterd wordt ingevoerd.

In de nieuwe bijdrageregeling wordt de bijdrage over het jaar 2027 gesplitst in:

1 Overhead en instandhoudingskosten

→ berekening bijdrage op basis van gemiddeld relatief aandeel in de basistaken over de jaren 2023, 2024 en 2025.

2 Basistaken (standaard taken voor alle waterschappen)

→ berekening bijdrage o.b.v. het relatief aandeel in deze taken over 2027.

3 Plustaken (aanvullende taken op verzoek van waterschappen)

→ berekening bijdrage o.b.v. het relatief aandeel in deze taken over 2027.

Het onderscheid van onze dienstverlening in basistaken en plustaken is toegelicht in onze Producten en Diensten Catalogus (PDC).

6. Samenvatting begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2031

Een samenvatting kan als volgt worden weergegeven. In hoofdstuk zeven wordt de programmabegroting in detail conform de wettelijk verplichte inrichting (BBV/W) toegelicht.

Tabel 3 Samenvatting begroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2031

Kosten & baten een verkort overzicht	Programmabegroting 2027 & Meerjarenraming 2028-2031					
	Begroting 2027 €	%	Raming 2028 €	Raming 2029 €	Raming 2030 €	Raming 2031 €
Kosten						
Kapitaallasten	1.427.000	8,0%	1.474.000	1.540.000	1.619.000	1.642.000
Personeelslasten	10.833.000	60,4%	11.138.000	11.580.000	12.040.000	12.519.000
Goederen en diensten	4.633.000	25,8%	4.698.000	4.783.000	4.887.000	4.994.000
Uitbesteed werk	891.000	5,0%	911.000	931.000	951.000	972.000
Onvoorzien	150.000	0,8%	150.000	150.000	150.000	150.000
Totale kosten	17.934.000	100%	18.371.000	18.984.000	19.647.000	20.277.000
Opbrengsten						
Bijdrage deelnemers (bijdrageregeling)	14.974.000	84,7%	15.567.000	15.958.000	16.762.000	17.331.000
Bijdrage deelnemers (op rekening)	1.663.000	9,4%	1.720.000	1.737.000	1.774.000	1.813.000
Omzet derden	937.000	5,3%	974.000	979.000	1.001.000	1.023.000
Financiële baten	110.000	0,6%	110.000	110.000	110.000	110.000
Totale opbrengsten	17.684.000	100%	18.371.000	18.784.000	19.647.000	20.277.000
Resultaat voor mutaties reserves Aqualysis	-250.000		0	-200.000	0	0
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	-250.000		0	-200.000	0	0
Resultaat na mutaties in Reserves	0		0	0	0	0

Met een overzichtelijke analyse op de programmabegroting 2027 worden de financiële verschillen zichtbaar. Om deze financiële verschillen zichtbaar te maken is de volgende vergelijking gemaakt. De begroting 2027 is afgezet tegen de meerjarenraming 2027, welke was opgenomen in de begroting 2026. De uitgaven voor deelnemers stijgen in de begroting 2027 ten opzichte van de meerjarenraming 2027 in totaal met € 1,25 miljoen (van € 13,7 miljoen naar € 15,0 miljoen).

Voor een groot deel wordt deze verhoging veroorzaakt als gevolg van de structureel gestegen meetvraag vanuit de waterschappen zelf; er wordt namelijk meer productie gevraagd. Daarnaast wordt de continuïteit van de dienstverlening verder geborgd. Deze argumenten waren bekend bij het bestuurlijk vaststellen van de kadernota 2027 en deze programmabegroting 2027 is dan ook geheel conform deze kaders opgesteld. Niet vermelde kostencategorieën (zoals indexatie en CAO afgerond €500.000) waren al voorzien in de meerjarenraming 2027 welke was opgenomen in de begroting 2026. De verklaring van de stijging van € 1,25 miljoen in het jaar 2027 ten opzichte van de meerjarenraming 2027, zoals opgenomen in de begroting 2026, is:

- Aanpassingen van de uitvoeringsorganisatie n.a.v. de (structureel verhoogde) meetvraag van de waterschappen:
 - o Extra verbruiksartikelen laboratorium (structureel € 150.000)
 - o Aanpassing productie-personeelsformatie (structureel € 720.000)
 - o Aanpassing uitbesteed werk (structureel € 75.000)
 - o Hogere onderhoudskosten geavanceerde apparatuur (structureel € 75.000)
 - o Versterking weerbaarheid tegen digitale dreigingen en aanpassen systemen (eenmalig € 200.000)
 - o IT: Optimale datakwaliteit en procesinrichting (structureel € 250.000)
 - o Verduurzaming wagenpark (structureel € 170.000)
 - o Lagere kapitaallasten als gevolg van minder investeringen (structureel € 140.000 -/-)
 - o Aanwending bestemmingsreserve verhoogde productie (eenmalig € 250.000 -/-)

Meerjarenraming 2028-2031

Onderstaand worden de belangrijkste ontwikkelingen met betrekking tot de meerjarenraming 2028-2031 toegelicht.

Kapitaallasten

De kapitaallasten stijgen de komende jaren in verband met de benodigde investeringen. In de meerjarenraming nemen de kapitaallasten in 2028 met ongeveer € 72.000 toe en in 2029 met € 66.000.

Personeelslasten

De personeelskosten over de jaren 2028-2031 zijn sterk afhankelijk van de opgegeven meetvraag door de waterschappen over die betreffende jaren. Aangezien de meetvraag over de jaren 2028-2031 op hetzelfde niveau van 2027 zit, is vooralsnog uitgegaan van eenzelfde formatie als begroot over 2027. De toename in personeelskosten t.o.v. 2027 wordt toegeschreven aan de verwachte cao-ontwikkelingen. Informatie over eventuele salarisverhogingen n.a.v. aanpassing cao is nu niet bekend. Conform kadernota 2027 is hier gerekend met 4,2%. Het spreekt voor zich dat een eventuele andere uitkomst dan de aannamen aan de cao-tafel een te verantwoorden verschil in de uiteindelijke jaarrekening zal gaan geven. Daarnaast is in 2028 rekening gehouden met een daling van de inhuurkosten van ICT. Hiervoor is in 2027 eenmalig een bedrag van € 200.000 opgenomen. Vanaf 2028 is dit bedrag niet meer opgenomen.

Goederen en diensten

De kostencategorie is voor het begrotingsjaar 2027 met 2,3% geïndexeerd. De kosten voor goederen en diensten zijn de komende jaren relatief stabiel. De uitgaven zijn conform kadernota met 2,2% geïndexeerd voor de jaren 2028- 2031.

Uitbesteed werk

De uitgaven voor uitbesteed werk nemen toe naarmate meer specialistisch onderzoek aan derden, aan andere laboratoria uitbesteed moeten worden. De uitgaven zijn conform kadernota met 2,2% geïndexeerd.

Onvoorzien

De hoogte van de kostenpost onvoorzien is op basis van de risicoparagraaf bepaald. Het geeft over de jaren een relatief stabiel beeld.

Bijdrage deelnemers (bijdrageregeling)

De bijdrage van de deelnemers neemt de komende jaren toe. Dit is vooral een gevolg van de aanpassing van de uitvoeringsorganisatie omdat de meetvraag van de waterschappen structureel is toegenomen. De opdrachtgevers van de waterschappen vragen meer productie van Aqualysis. Daarnaast is er een effect van de verkozen strategie waarin de bereidheid tot investeringen in de organisatie werd besloten. Hierdoor stijgen de kapitaallasten. Ook de gevolgen van de inflatie en salarisaanpassingen door cao hebben hun effecten.

Bijdrage deelnemers (op rekening)

De bijdrage deelnemers op rekening betreft doorbelaste onderzoeken vanuit andere laboratoria. Deze uitgavepost is redelijk stabiel.

6.1 Financiële beheersing

In deze programmabegroting 2027 wordt een financiële verwachting gegeven over de ontwikkelingen in het jaar 2027. De kosten stijgen. In een voorgaande meerjarenraming kwam de verwachte stijging van de kosten voor de waterschappen al tot uiting. Deze stijging kan worden verklaard door de effecten van eerder genomen bestuurlijke besluiten. De organisatie is vanuit haar (bestuurlijk vastgestelde) strategie de afgelopen twee jaren meer robuust en vooral met een focus op de toekomst ingericht.

De verhoogde kapitaallasten zijn zichtbaar. De vervangen laboratorium zuurkosten, een nieuw LIMS en een toename van chemische analyseapparatuur veroorzaken verhoogde uitgaven. Toenemende IT beheers- en veiligheidskosten eisen hun bijdrage.

Vanuit de opdrachtgevers wordt de komende jaren een structureel hogere analyseproductie gevraagd aan Aqualysis. Deze toegenomen vraag is mede het gevolg van nieuwe Europese regelgeving waaraan de waterschappen moeten voldoen. Een nieuwe werkelijkheid van de vraag van de opdrachtgevers is zichtbaar geworden. Het bestuur kiest ervoor de organisatie aan te passen. Met een toename in de personele inzet in het jaar 2027 mag worden verwacht dat de dienstverlening voor de waterschappen, de productiebehoefte, geleverd kan worden. De hogere productievraag leidt tot stijgende uitvoeringskosten. Deze kostenstijging is van marginale aard, hetgeen inherent is aan een toenemende productiebehoefte in een laboratoriumomgeving.

Een hogere productie biedt tegelijkertijd schaalvoordelen: analyses kunnen efficiënter worden ingepland, grotere series kunnen worden uitgevoerd en de beschikbare apparatuur wordt beter benut. Dit levert een kostenvoordeel per analyse op. De totale kosten nemen toe doordat een hogere productie meer personele inzet en middelen vergt. De gemiddelde kosten per analyse dalen echter.

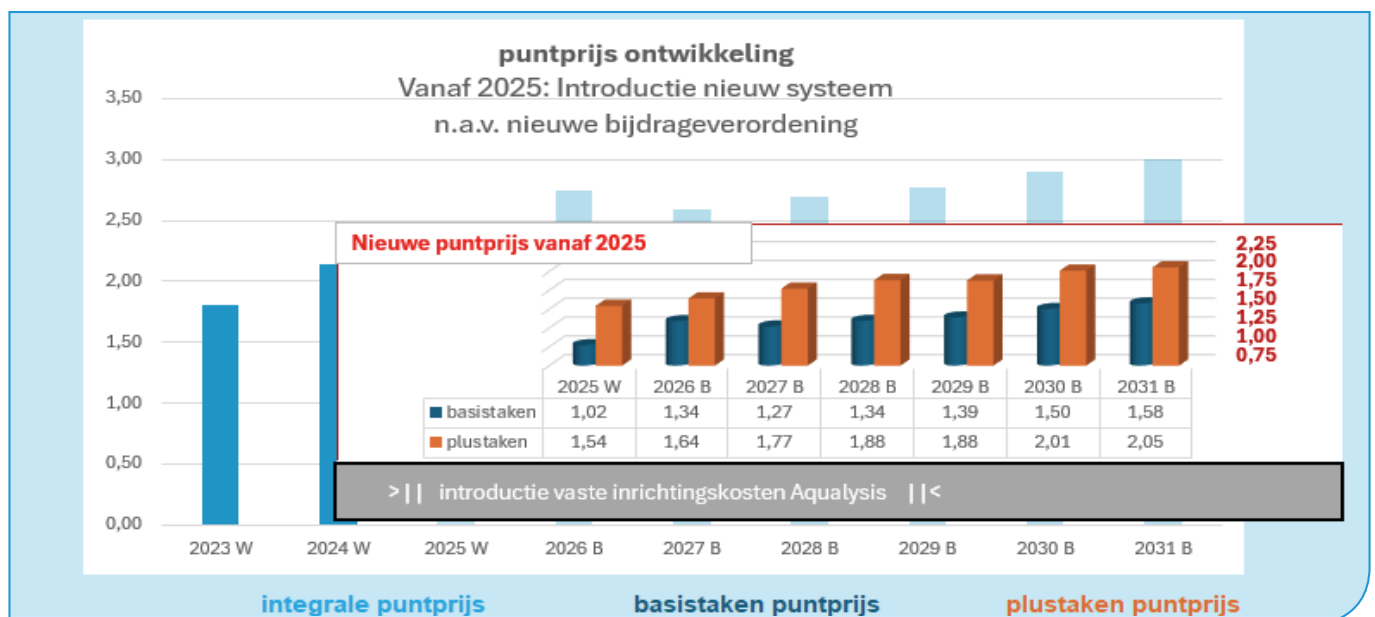
Systeemwijziging door de introductie van een nieuwe verrekenmethode

Vanaf het jaar 2025 heeft er een systeemwijziging plaatsgevonden. Het bestuur heeft eind 2024 besloten tot een nieuwe verrekenmethode. Deze methode is vastgelegd in de bijdrageverordening 2025. Door de introductie van deze nieuwe methode gaan de bijdragen van de deelnemende waterschappen en ook het kencijfer "de puntprijs" er anders uitzien. Deze berekening van een puntprijs geeft een ander beeld en dat zal voor iedereen wennen zijn.

De berekening van de puntprijs verloopt anders. Zowel de bijdragen van de waterschappen als de indexcijfers (zoals puntprijs) voor basis- en plustaken worden voortaan berekend (en verrekend) op basis van de marginale kosten. Deze marginale kosten kunnen we ook variabele kosten noemen. Dat zijn de zogenaamde direct toewijsbare kosten. De hoogte van de marginale kosten voor basistaken zijn geheel anders te typeren dan die voor de plustaken. Daarmee verschillen dan ook de berekeningsuitkomsten. In de nieuwe methode worden de overige vaste inrichtingskosten van Aqualysis via een andere verdeelsleutel doorberekend aan de deelnemende waterschappen.

Kort samengevat betekent dit dat de berekening van de puntprijs dus anders dan voorheen verloopt. Voor zowel de basistaken als de plustaken wordt de puntprijs berekend op basis van hun eigen marginale kosten. Voorheen werd de puntprijs berekend op basis van alle kosten. De verwachte puntprijs voor het jaar 2027 voor basistaken wordt geraamd op € 1,27 (2026 € 1,34) en voor de aanvullende plustaken € 1,77 (2026 € 1,64). Bij de berekening van de puntprijs voor de basistaken is rekening gehouden met de extra verwachte productie van de waterschappen bovenop de meetvraag. Opgemerkt wordt dat de (nacalculatie) puntprijzen bewegen zodra een afwijkende productie wordt gerealiseerd.

Figuur 1 ontwikkeling puntprijs

6.2 Financiële kengetallen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat voorgeschreven dat een gemeenschappelijke regeling een basisset van vijf kengetallen moet opnemen in de begroting. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. De uniforme kengetallen bieden de mogelijkheid om onderling cijfers te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende rol van het bestuur. In tabel 4 zijn de kengetallen weergegeven, die verplicht in de programma-begroting moeten worden opgenomen. Een toelichting wordt bij de kengetallen weergegeven.

Tabel 4 Financiële kengetallen

Aqualysis kengetallen						
Kengetallen	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
	%	%	%	%	%	%
1 Netto schuldquote	55%	53%	51%	50%	47%	45%
2 EMU saldo (x 1000)	€ -1.015	€ -406	€ 36	€ 103	€ 139	€ 176
3 Weerstandsvermogen	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
4 Wendbaarheid van de begroting	9%	8%	8%	8%	8%	8%
5 Lastendruk	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting kengetallen

1 Netto schuldquote

Het kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlasten ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Het percentage voor 2026 t/m 2031 bevindt zich voor Aqualysis in de categorie gezond.

Signaleringswaarde GTK 2020: <90% = gezond 90-130% = neutraal >130% is risicovol

2 EMU saldo

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Het EMU-saldo van de lokale overheid telt mee voor het EMU-saldo van de totale overheid. Om inzicht te geven in het verwachte EMU-saldo van de lokale overheid is weergave van het saldo een verplicht onderdeel. In principe zal het exploitatietekort van Aqualysis elk jaar 0 zijn, omdat alle netto kosten worden doorberekend aan de deelnemers. Het EMU-saldo kan hoger zijn dan 0, door investeringen, afschrijvingen en de invloed van reserves en voorzieningen.

3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een ratio die aangeeft in hoeverre een organisatie eventuele calamiteiten financieel op kan vangen. Het is de verhouding tussen de beschikbare financiële reserves die bedoeld zijn voor risico's die zich voordoen (de weerstandscapaciteit) en de waarde van alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Aqualysis heeft een beperkt eigen vermogen waardoor het weerstandsvermogen doorgaans lager is dan de signaleringswaarde zoals hieronder is weergegeven. Daarnaast dekken de 5 waterschappen die eigenaar van Aqualysis zijn eventuele tekorten af. Signaleringswaarde GTK 2020: >2.0 = uitstekend 1.0 - 2.0 = voldoende <1 is risicovol

4 Wendbaarheid van de begroting

Het kengetal wendbaarheid van de begroting geeft de verhouding tussen de totale kapitaallasten en de totale bruto exploitatiekosten weer. Dit biedt een indicatie van de financiële flexibiliteit van de begroting.

Hoe groter de omvang van de gepleegde en nog te plegen investeringen en de daaruit voortvloeiende financiering, des te meer kapitaallasten voor langere periode vastliggen. Het is dan ook voor dit kengetal lastig een norm te stellen.

Zoals eerder aangegeven biedt dit meer een indicatie. Net als bij de netto schuldquote kan dit kengetal verlaagd worden door het investeringsniveau bij te sturen.

5 Lastendruk

Het kengetal 'lastendruk' geeft de hoogte van de lastendruk weer van een meerpersoonshuishouden met een eigen woning in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

Aqualysis heft geen belasting daarom is dit kengetal niet van toepassing.

Signaleringswaarde GTK 2020: <95% = gezond 95-105% = neutraal >105% is risicovol

7. Programmabegroting 2027: Laboratorium Activiteiten

Tabel 5 Begroting programma Laboratorium Activiteiten

	Note	Begroting 2027 €	Begroting 2026 €	Realisatie 2025 €
Lasten				
Rente en afschrijvingen (kapitaalslasten)				
Rentelasten	1	275.000	249.000	148.545
Afschrijvingen	2	1.152.000	1.117.000	785.927
Totaal Rente en Afschrijvingen		1.427.000	1.366.000	934.471
Personeelslasten				
Salariskosten	3	7.366.000	6.284.000	5.326.115
Sociale premies en pensioenen	4	1.992.000	1.758.000	1.382.527
Overige personeelskosten	5	423.000	382.000	409.597
Personeel van derden	6	1.052.000	801.000	820.302
Totaal Personeelslasten		10.833.000	9.225.000	7.938.541
Goederen en Diensten				
Duurzame gebruiksgoederen	7	115.000	108.000	319.300
Overige gebruiks en verbruikgoederen	8	1.208.000	1.042.000	1.075.398
Energielasten	9	399.000	390.000	258.394
Huren en rechten	10	929.000	874.000	582.514
Leasebetalingen en operational lease	11	198.000	27.000	41.978
Verzekeringen	12	36.000	36.000	40.608
Belastingen	13	42.000	36.000	104.385
Onderhoud door derden	14	474.000	385.000	383.740
Uitbesteed laboratoriumwerk	15	891.000	793.000	1.264.987
Overige goederen en diensten van derden	16	1.232.000	1.338.000	951.926
Totaal Goederen en Diensten		5.524.000	5.029.000	5.023.230
Voorzieningen en onvoorzien				
Onvoorzien	17	150.000	150.000	0
Totaal Voorzieningen en Onvoorzien		150.000	150.000	0
Totaal lasten		17.934.000	15.770.000	13.896.243
Baten				
Geleverde goederen en diensten				
Bijdrage deelnemers (bijdrageregeling)	18	14.974.000	13.239.000	11.509.115
Bijdrage deelnemers (op rekening)	19	1.663.000	1.602.000	1.149.651
Omzet derden	20	937.000	829.000	1.123.971
Personeelsbaten	21	0	0	4.644
Financiële baten	22	110.000	100.000	108.863
Totaal Geleverde Goederen en Diensten		17.684.000	15.770.000	13.896.243
Resultaat voor mutaties in Reserves		-250.000	0	0
Toevoegingen en onttrekkingen reserves				
Toevoegingen aan bestemmingsreserve		0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve		-250.000	0	0
Totaal toevoegingen en onttrekkingen		-250.000	0	0
Resultaat na mutaties in Reserves		0	0	0

7.1 Toelichting op de programmabegroting

De begroting voor 2027 is gebaseerd op een reguliere kostenbegroting passend bij de opgegeven productieaantallen door opdrachtgevers. Daarnaast is de kadernota 2026, bestuurlijk vastgesteld op 12 maart 2026, richtinggevend en kaderstellend geweest voor de programmabegroting.

Een toelichting op de kostencategorieën kan als volgt worden weergegeven. De nummers verwijzen naar de regels in de programmabegroting (tabel 5).

- 1/2** De afschrijvingen zijn ten opzichte van de begroting 2026 € 35.000 hoger. Dit is een direct gevolg van de investeringen uit 2026. Het aangaan van een nieuwe financiering zorgt daarnaast voor een verhoging van de rentelasten. De som van de rentelasten in 2027 ligt circa € 25.000 hoger dan de begrote kosten in 2026. De totale kapitaallasten stijgen daardoor in 2027 met € 59.000 (2027: € 1.427.000 en 2026: € 1.366.000).
- 3/4** Het totaal van de salariskosten en sociale premies in de begroting 2027 ligt € 1.316.000 hoger dan de vastgestelde programmabegroting 2026. Dit wordt veroorzaakt door:
- cao-verhoging en aanpassingen € 346.000
 - uitbreiding formatie i.v.m. toename meetvraag € 720.000
 - IT: Optimale datakwaliteit en procesinrichting € 250.000
- 5** De overige personeelskosten zijn in lijn met de te verwachten uitgaven gebracht. De overige personeelskosten bestaan voornamelijk uit kosten voor ontwikkeling en opleiding. De stijging wordt veroorzaakt door indexatie en extra begrote studiekosten.
- 6** Personeel van derden betreft inzet van flexibel personeel. In totaal stijgen de kosten van personeel van derden met € 250.000. De stijging is een gevolg van eenmalige uitgaven in verband met versterking weerbaarheid tegen digitale dreigingen en het aanpassen van systemen van circa € 200.000. Daarnaast is er een stijging veroorzaakt door indexatie van ongeveer € 40.000.
- 7/8** De kosten voor ingekochte goederen en diensten stijgen met € 173.000. Dit komt door de toegenomen meetvraag € 150.000 en door de inflatie.
- 9** De kosten voor energie zijn op basis van de bestaande contracten en het huidige verbruik ingeschat. Hierbij is voor zover mogelijk rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen. De tarieven zijn in verband met de ontwikkelingen op de energiemarkt gestabiliseerd en liggen naar waarschijnlijkheid in lijn met de begrote tarieven 2026. Aqualysis beweegt mee met de raamcontracten van de waterschappen. Voor 2027 staan de tarieven nog niet vast. Op basis van de vooruitzichten voor 2027 is een inschatting gemaakt en is rekening gehouden met een stijging in de kosten van € 9.000.

- 10-13** De kosten voor huren en rechten, leasebetalingen en operationeel lease, verzekeringen en belastingen stijgen met € 232.000. Dit komt voornamelijk door de toegenomen kosten van de verduurzaming van het wagenpark (€ 170.000). Daarnaast stijgen de kosten van de licenties als gevolg van de toegenomen formatie en het verbruik van Cloud-services (Azure). De overige stijging wordt veroorzaakt door de inflatie.
- 14** De kosten voor onderhoud door derden stijgen met ongeveer € 89.000. Deze stijging wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de afgelopen jaren diverse apparaten zijn vervangen voor meer geavanceerde apparatuur. De onderhoudskosten van deze apparatuur zijn hoger.
- 15** Aqualysis besteedt een gedeelte van haar productie extern uit. De reden van externe uitbesteding is dat het laboratorium niet is uitgerust voor alle gevraagde -specialistische- onderzoeken. Daarnaast kunnen ook capaciteitsknelpunten als gevolg van personeelsuitval, spoedopdrachten of seizoenspieken leiden tot externe uitbesteding. Deze kosten stijgen met € 98.000. De stijging komt door indexatie en extra tariefsverhogingen door derden in verband met het zeer beperkte aanbod in de markt.
- 16** De kosten voor overige goederen en diensten van derden dalen met € 106.000. Dit komt hoofdzakelijk doordat er in 2026 eenmalige kosten zijn opgenomen van € 125.000 t.b.v. de implementatie van een personeels- en salarisadministratie. In 2027 zijn deze kosten niet meer opgenomen. De overige mutatie wordt met name veroorzaakt door inflatie.
- 17** Het productieniveau over 2027 is vastgesteld op 6,0 miljoen productiepunten. Mocht de klantvraag zich positief of negatief ontwikkelen, dan ontstaat er mogelijk een mutatie op deze begrotingspost. Aanvullend kan Aqualysis, in overleg met haar opdrachtgevers, overwegen een extra voorschotfactuur uit te reiken.
- 18** De bijdrage deelnemers (op rekening) stijgt ten opzichte van 2026 met € 61.000. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door inflatie. De post bijdrage deelnemers (op rekening) is onder andere opgebouwd uit de opbrengsten van de levering van goederen of diensten waarbij Aqualysis als inkooporganisatie fungeert. Deze levering betreft onder andere de inkoop van sensoren, biotamonitoring voor een bedrag van € 500.000. De kosten hiervan zijn voor een gelijk bedrag opgenomen onder punt 16. Indien deze behoefte vanuit de waterschappen niet (in deze mate) plaatsvindt, dan leidt dit direct tot lagere kosten en lagere opbrengsten voor Aqualysis.
- 19** Aqualysis realiseert productie voor derden. Dit zijn klanten welke niet de opdrachtgevers vanuit de deelnemende waterschappen betreffen. Vanuit ervaringscijfers is de omzet ingeschat. De omzet is € 108.000 hoger vastgesteld. Deze omzetsijging komt door prijsstijging en de ingeschatte vraag.
- 20** De financiële baten zijn in 2027 in lijn met 2026 begroot. Dit betreft de renteopbrengst over de uitstaande banktegoeden.

8. Geprognosticeerde balans (meerjarig)

Tabel 6 Geprognosticeerde balans (meerjarig)

	Geprognosticeerde balans meerjarig	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030	31-12-2031
	VASTE ACTIVA	€	€	€	€	€	€
(1)	MATERIËLE VASTE ACTIVA						
	Overige investeringen met een economisch nut	9.729.000	10.139.000	10.109.000	10.011.000	9.877.000	9.706.000
	TOTAAL VASTE ACTIVA	9.729.000	10.139.000	10.109.000	10.011.000	9.877.000	9.706.000
	VLOTTENDE ACTIVA	€	€	€	€	€	€
(2)	VOORRADEN						
	Voorraden	208.000	212.000	216.000	220.000	224.000	228.000
(3)	OVERIGE VORDERINGEN						
	Debiteuren	2.001.000	2.151.000	2.201.000	2.251.000	2.301.000	2.351.000
	Overige nog te ontvangen / vooruitbetaalde bedragen	302.000	314.000	326.000	338.000	350.000	362.000
(4)	LIQUIDE MIDDELEN						
	Liquide middelen	3.693.000	3.713.000	3.733.000	3.753.000	3.773.000	3.793.000
	TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	6.204.000	6.390.000	6.476.000	6.562.000	6.648.000	6.734.000
	TOTAAL ACTIVA	15.933.000	16.529.000	16.585.000	16.573.000	16.525.000	16.440.000
	Geprognosticeerde balans meerjarig	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030	31-12-2031
	VASTE PASSIVA	€	€	€	€	€	€
(5)	EIGEN VERMOGEN						
	Bestemmingsreserve	580.000	330.000	330.000	130.000	130.000	130.000
(6)	VOORZIENINGEN						
	Voorziening personeel	627.000	632.000	637.000	642.000	647.000	652.000
(7)	VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD VAN ÉÉN JAAR OF LANGER						
	Leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	9.448.000	9.878.000	10.207.000	10.437.000	10.566.000	10.596.000
	TOTAAL VASTE PASSIVA	10.655.000	10.840.000	11.174.000	11.209.000	11.343.000	11.378.000
	VLOTTENDE PASSIVA	€	€	€	€	€	€
(8)	NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR						
	Overige kortlopende schulden	839.000	847.000	855.000	863.000	871.000	879.000
(9)	OVERLOPENDE PASSIVA						
	Overige vooruit ontvangen/nog te betalen bedragen	4.439.000	4.842.000	4.556.000	4.501.000	4.311.000	4.183.000
	TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	5.278.000	5.689.000	5.411.000	5.364.000	5.182.000	5.062.000
	TOTAAL PASSIVA	15.933.000	16.529.000	16.585.000	16.573.000	16.525.000	16.440.000

9. Kostentoerekening en de Bijdrageregeling

De kosten van de dienstverlening van Aqualysis worden doorberekend aan de opdrachtgevers

Aqualysis kent vier typen afrekeningen. Deze vier afrekeningsmethodes worden hierbij toegelicht. In bijlage 1 is een financiële uitwerking opgenomen van de kostentoerekening aan elk deelnemend waterschap.

1 Afrekenen van de reguliere laboratorium productie

Elk deelnemend waterschap draagt een percentage van de laboratorium-programmakosten bij. Deze bijdrage is direct gerelateerd aan haar productieafname. Het percentage aan kosten dat een individueel waterschap bijdraagt is afhankelijk van het relatieve aandeel in de werkelijk afgenomen productie. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in basistaken, plustaken en vaste inrichtingskosten.

In de bijdrageverordening van Aqualysis is opgenomen dat de definitieve bijdrage wordt bepaald op basis van de gerealiseerde kostenopgave vastgesteld in de jaarrekening. Ten behoeve van de jaarafrekening voor de waterschappen wordt een nacalculatie opgesteld op basis van kosten van de basistaken en plustaken en de bijbehorende kostenuitgaven. Voor zowel de basistaken als de plustaken is de verrekensleutel gebaseerd op de werkelijk gerealiseerde verrichtingen (verkooppunten) uitgevoerd in dat desbetreffende jaar. De vaste inrichtingskosten (bestaande uit de overhead- & instandhoudingskosten) worden afgerekend op basis van het (voortschrijdend) driejaar-gemiddelde, overgenomen uit de drie meest recent vastgestelde jaarrekeningen. De afrekening voor de vaste inrichtingskosten over 2027 gaat over het driejaargemiddelde 2023-2025. Gedurende het jaar dragen de deelnemende waterschappen op basis van een voorschot bij aan de kosten.

2 Afrekenen van uitbesteed werk en uitbestede inkoop goederen en diensten

Onderzoeken naar de waterkwaliteit welke door Aqualysis worden uitbesteed aan andere laboratoria, worden doorberekend aan het desbetreffende waterschap. Daarnaast koopt Aqualysis in sommige gevallen goederen en diensten in voor de waterschappen. Aqualysis heeft voor 2027 begroot dat de kosten voor uitbesteed onderzoek en inkoop van uitbestede goederen en diensten tussen de € 500.000 en € 1.000.000 bedragen. Deze kosten van uitbesteding worden aan de desbetreffende opdrachtgever gefactureerd.

3 Afrekenen van het innovatiebudget

De kosten van het innovatiebudget worden gelijk gesteld aan de verdeling van de kosten van de overhead & instandhoudingskosten zoals deze is opgenomen in de bijdrageverordening. Door samenspraak heeft elk waterschap invloed op het innovatieprogramma en zicht op de (collectieve) uitgaven. Het geeft de mogelijkheid te sturen. Gedurende het jaar dragen de deelnemende waterschappen op basis van een voorschot bij aan de kosten. De definitieve afrekening vindt plaats na het vaststellen van de jaarrekening.

4 Afrekenen van het programma NRS

Aqualysis voert op verzoek van haar opdrachtgevers het programma NRS uit zoals dat is vastgelegd in een UvW Bestuurs-overeenkomst (februari 2021). Dit project omhelst het periodiek bemonsteren van rioolwaterzuiveringsinstallaties in Nederland voor allerlei zaken betreffende de volksgezondheid. Dit project wordt door Aqualysis op verzoek van de waterschappen uitgevoerd, conform de uitgangspunten vastgelegd in de bestuursovereenkomst. Aqualysis ziet deze activiteit als een plustaak, met een bijbehorende prijs.

De begrote kosten voor bemonstering door Aqualysis worden conform het landelijk vastgestelde tarief per monster bij de opdrachtgever in rekening gebracht. Eenzelfde bedrag kan het waterschap conform het contract declareren bij het ministerie van VWS. Hiermee wordt in het volledig ontzorgen voor het waterschap met een kostenneutrale uitvoering voorzien. Voor 2027 is in de begroting gerekend met een tarief van € 130. In de meerjarenraming is het tarief geïndexeerd. Tevens is er in de meerjarenraming allereerst vanuit gegaan dat het programma NRS gedurende deze periode op dezelfde wijze als 2026 /2027 wordt gecontinueerd.

10. Wettelijke paragrafen

Algemeen

Overeenkomstig het Waterschapsbesluit artikel 4.11 zijn in de programmabegroting 2027 de paragrafen opgenomen welke verplicht zijn. Met een toelichting vanuit deze paragrafen wordt bereikt dat de uitgangspunten, de hoofdlijnen van het (nieuwe) beleid met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, evenals de financiële gevolgen van dat beleid worden verankerd.

Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar

Voor de ontwikkelingen sinds vorig begrotingsjaar wordt verwezen naar 'Hoofdstuk 4 Operationele doelen in 2027'.

Uitgangspunten en normen

In de programmabegroting 2027 wordt ook de meerjarenraming 2028-2031 in beeld gebracht. De uitgangspunten in de opgenomen meerjarenraming zijn onveranderd. De uitvoeringsinformatie (art 4.69 Waterschapsbesluit), is opgenomen in de programmabegroting.

Uitgangspunten vermeld in de kadernota 2027, welke op 12 maart 2026 door het Aqualysis bestuur is vastgesteld, zijn leidend geweest bij het opstellen van deze begroting. In het algemeen is rekening gehouden voor het begrotingsjaar 2027 met een inflatiecorrectie van 2,3% op desbetreffende kostencategorieën (2026: 3,2%). Gezien de huidige nog altijd hoge inflatie is het inflatiepercentage zeer onzeker. Inzichten uit de conceptjaarrekening 2025 zijn verwerkt in de kostenontwikkeling van goederen en diensten.

De personeelslasten zijn gebaseerd op de actuele bezetting plus vacatures. De cao is nog niet bekend. Er is een verwachte alarisontwikkeling van 4,2% conform de inflatieverwachting (2026: 4,0%) meegenomen.

Het hydrobiologisch werk wordt deels zelf uitgevoerd en deels uitbesteed. Een hogere vraag voor hydrobiologie leidt direct tot hogere kosten van uitbesteding. In 2026 was dat duidelijk de situatie. In de begroting 2027 wordt gesproken om deze balans van zelf doen en uitbesteden te wijzigen. Hierdoor verschuiven uitgaven naar verwachting van uitbesteed naar personeelslasten. Voor het te realiseren eigen werk is op basis van ervaring rekening gehouden met de benodigde capaciteit voor accreditatie en kennisontwikkeling.

Voor de nieuw aan te trekken financieringen is als uitgangspunt gehanteerd een rente van 3,5%. Voor 2026 was in de begroting gerekend met een rentepercentage van 4,0%.

Incidentele baten en lasten

In de programmabegroting 2027 zijn geen incidentele baten en lasten voorzien. In tabel 7 wordt een overzicht van de incidentele baten en lasten weergegeven. Incidenteel houdt in dat het gaat om baten en lasten die een tijdelijk karakter hebben; het betreffen posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden.

Tabel 7 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten Aqualysis					
Kostensoorten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 203	Raming 2031
	€	€	€	€	€
Incidentele lasten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0	0

Onttrekking aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

Aqualysis past het middel bestemmingsreserve niet structureel toe. In voorgaande jaren is in specifieke gevallen een bestemmingsreserve gevormd. Aqualysis verwacht over 2027 de gevormde bestemmingsreserve Verhoogde productie aan te wenden voor een bedrag van € 250.000. Daarnaast verwacht Aqualysis geen bestemmingsreserve te vormen. Indien bestemmingsreserves worden aangewend of gevormd, zal dit altijd bestuurlijke instemming vergen. In de voorzieningen worden geen mutaties verwacht.

Waterschapsbelasting

Aqualysis int geen belastingen en daarom is deze paragraaf niet van toepassing.

Weerstandsvermogen en risicoprofilering

Aqualysis kent geen (algemene) reserves. Voor wat betreft de financiële risico's geldt dat de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling Aqualysis aansprakelijk zijn voor de niet afgedekte risico's. In hoofdstuk 10 Risicomanagement van deze programmabegroting, wordt een weergave gegeven van de mogelijke risico's. Aanvullend heeft Aqualysis door middel van een eigen kwantitatieve risicoanalyse vastgesteld dat er risico's zijn. Een kostenpost onvoorzien is afgelopen jaren consequent in de begroting opgenomen. Voor 2027 is er een post onvoorzien van € 150.000 begroot. De meest recente verwachtingswaarde van de in beeld gebrachte risico's is weergegeven in de jaarrekening 2025 en bedraagt € 460.000. Aqualysis en de waterschappen hebben ervoor gekozen de post onvoorzien voor een lager bedrag op te nemen dan meest recente verwachtingswaarde. Indien deze risico's zich toch zouden voordoen, zou dit kunnen leiden tot een begrotingswijziging.

Enkele gesignaleerde risico's met een financieel effect zijn:

- Toename in gevraagde dienstverlening van waterschappen waartoe het laboratorium Aqualysis niet is ingericht. Deze diensten worden uitbesteed aan partners. Aqualysis heeft zo goed als mogelijk samen met de waterschappen deze dienstverlening geïnventariseerd. Verwacht mag worden dat onderzoek naar onbekende stoffen een ontwikkeling doormaakt. Financieel heeft deze toename van productie voor Aqualysis geen invloed. De verrekenafpraak geeft aan dat de desbetreffende opdrachtgever de kostenfactuur betaalt. Hiermee is het risico van niet begrote uitgaven verlegd naar het waterschap.
- In de kwantitatieve risicoanalyse wordt stilgestaan bij de belangrijke risico's en de mitigerende maatregelen. Uit deze risicoprofilering blijkt een post voor onvoorzien (€ 150.000) afdoende.

Financiering

Verwacht wordt dat aflossing en investeringen in 2027 niet binnen de jaarlijkse exploitatie cashflow kunnen worden opgevangen. Aqualysis verwacht in 2027 circa € 2,5 miljoen externe financiering aan te trekken.

Verbonden partijen

Aqualysis kent geen verbonden partijen. Deze paragraaf is niet van toepassing.

Bedrijfsvoering

In de hoofdstukken 2 en 4 is uitvoerige informatie opgenomen over de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Assetmanagement / Kapitaalgoederen

Aqualysis is met haar specifieke apparatuur een kapitaalintensieve organisatie. Aqualysis heeft voor al haar cruciale apparatuur onderhoudscontracten afgesloten. Voor het gebouw aan de Loggerweg in Zwolle is in overleg met externe partijen een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Verwacht wordt dat ook in 2027 conform het investeringsprogramma een aantal duurzame laboratoriuminstrumenten vervangen wordt. Om tijdig financiële middelen beschikbaar te krijgen, wordt nu aangegeven dat in de komende planperiode 2027-2028 (twee jaar) totaal circa € 5,0 miljoen investeringsruimte benodigd zal zijn. In tabel 8 wordt een detaillering gegeven.

Conform de verordeningen van Aqualysis wordt hiermee opgave gedaan van te verwachten investeringen. Hierbij wordt opgemerkt dat een vervanging van een laboratoriuminstrument veelal betekent dat een project wordt gestart waar een langere doorlooptijd mee is gemoeid. Afhankelijk van het project-startmoment vindt de investering in 2027 en/ of 2028 plaats. Ook kunnen goedgekeurde investeringsprojecten uit voorgaande programmajaren overlopen naar 2027. In overzichtstabel 8 wordt ook een uitgave van € 200.000 benoemd voor overige vervangingsinvesteringen welke nog niet vermeld zijn in tabel 8. Deze post kan na bestuurlijke besluitvorming ingezet worden voor investeringen die op basis van maatschappelijke ontwikkelingen noodzakelijk zijn of investeringen die versneld noodzakelijk zijn.

Tabel 8 Begrote investeringen in de jaren 2027 en 2028

Investeringsen	Team	2027 €	2028 €	N/V €
Apparatuur				
C/N analyzer	Chemie	100.000	90.000	V
Analyserobot (apparatuur)	Chemie	150.000	350.000	V/N
ICP-MS	Chemie	350.000		V
Diverse apparatuur / installaties	Chemie	250.000	250.000	V
Diverse apparatuur / installaties	Monsterneming	40.000	50.000	V
Diverse apparatuur / installaties	Biologie	325.000	250.000	V/N
		1.215.000	990.000	
Services (gebouw/labtechniek/transport/ICT)				
Gebouw: aanpassen elektrische / technische installatie	diverse	60.000	60.000	V
Gebouw: aanpassingen ruimten (algemeen)	diverse	40.000	40.000	V
Gebouw: vervanging laboratorium meubilair - inventaris	diverse	200.000	100.000	V
Gebouw: vervanging meubilair - inventaris - werkplekken	diverse	150.000	100.000	V
Gebouw: huisvestingsconcepten	diverse	250.000	100.000	V/N
Gebouw: luchtbehandelingsysteem laboratorium	diverse	500.000		V
Gebouw en wagenpark: verduurzaming	diverse	150.000	150.000	V/N
	diverse	1.350.000	550.000	
ICT: Digitalisering van de bedrijfsvoering	ICT	75.000	100.000	V/N
ICT: Doorontwikkeling ICT / Digitale transformatie	ICT	150.000	150.000	N
		225.000	250.000	
Overige investeringen	Continuïteit en wendbaarheid	200.000	200.000	V/N
V: vervangingsinvestering	Jaarlaag	2.990.000	1.990.000	
N: nieuwe aanschaf tbv ontwikkeling	Totaal twee jaren (2027-2028)	4.980.000		

11. Risicomanagement

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste en gesignaleerde risico's in beeld gebracht. Er komen voortdurend, ook door voortschrijdend inzicht, nieuwe risico's op Aqualysis af. In dit hoofdstuk wordt een uiteenzetting gegeven over mogelijke risico's, de wijze waarop individuele risico's tegemoet worden getreden (risico respons) en de impact van de risico's op de resultaten en/ of financiële positie.

Bij de uitwerking is onderscheid gemaakt in risico's met betrekking tot de volgende aspecten:

1. Bestuurlijke aspecten: de risico's hangen samen met bestuurlijke besluiten;
2. Organisatorische aspecten: de risico's zijn direct gerelateerd aan de organisatie en bedrijfsvoering;
3. Personele aspecten: de risico's hangen samen met de personele bezetting.

11.1 Risico's m.b.t. bestuurlijke aspecten

Risico: bestuurlijke verandering: consequenties koers

Om het bestuur van Aqualysis te vormen, wijzen de colleges ieder, uit hun midden, een lid van het bestuur aan. Door bestuurlijke wijzigingen bij de waterschappen, kan ook het bestuur van Aqualysis te maken krijgen met wijzigingen van bestuursleden. Het bestuur geeft de strategische richting aan de gemeenschappelijke regeling Aqualysis. Opgemerkt wordt dat Aqualysis een kapitaalintensief onderzoeksbedrijf is, waarbij voor veel kapitaal langdurig is geïnvesteerd. Het bestuur geeft bij (nieuwe) strategische keuzes daarmee richting aan de doorontwikkeling van Aqualysis welke een langere periode bestrijkt. Een maatregel om dit risico te beheersen is bestuursleden goed te informeren over effecten van wijzigingen in strategie zodat verantwoorde keuzes worden gemaakt. Een zorgvuldig besluitvormingsproces is belangrijk.

Risico: vijf waterschappen op één lijn

De gemeenschappelijke regeling Aqualysis is in gezamenlijk eigendom van vijf waterschappen. Voor strategische veranderingen is het belangrijk dat de vijf eigenaren zich herkennen en gezamenlijk (blijven) staan voor de uiteindelijke keuzes. Een gezamenlijke visie op de toekomst is belangrijk, niet slechts voor mogelijk grote investeringen die Aqualysis wenst te plegen. Investeringen zonder gezamenlijke visie vormen een groot organisatierisico. Als maatregel vinden periodieke werksessies ter toetsing en herijking van de integrale strategie plaats. Deze werksessies helpen de eigenaren niet alleen hun gezamenlijke strategie te herijken, maar bieden ook inzicht in relevante marktontwikkelingen die van invloed zijn op keuzes over de toekomstige organisatie-inrichting van Aqualysis.

11.2 Risico's m.b.t. organisatorische aspecten

Risico: nieuwe ontwikkelingen vergen meer

Op het gebied van wateronderzoek gaan nieuwe technologische en overige ontwikkelingen snel. Bijvoorbeeld op het gebied van:

- Wijzigingen in werkmethodes, werpakket en werklust. Mede dankzij beleidsontwikkelingen in het waterbeheer, zoals KRW, verandert de behoefte aan laboratoriumondersteuning. Als maatregel op het risico in trendbreuk is er frequent contact en overleg met waterbeheerders (de klant).
- Verbreding van het analysepakket. De accenten in het laboratoriumonderzoek worden verlegd naar andere stoffen. De verwachting is met name dat onderzoek naar vreemde stoffen en verdergaande geïntegreerde onderzoeken zich gaan ontwikkelen. Risico bestaat dat Aqualysis niet klaar is voor deze ontwikkeling. Aqualysis bereidt zich voor door deze ontwikkelingen te volgen met de inzet van een innovatiemanager en door samenwerking met waterschappen, andere kennisinstituten en overheidslaboratoria. Aqualysis heeft strategische kennis- en uitvoeringspartners om snel te kunnen inspelen op ontwikkelingen.
- De dagelijkse operationele werking van een laboratorium is afhankelijk van de werking van een Laboratorium Informatie Management Systeem (LIMS). Mocht onverhoopt het LIMS uitvallen dan zal, na het aanspreken van de algemene post 'onvoorzien', een beroep worden gedaan op de buffers van de waterschappen.
- Met uitbreiding van de analysemogelijkheden neemt de complexiteit van de benodigde techniek en technologie toe. Dit betekent dat de vereiste professionaliteit toeneemt (opleidingsniveau) en de behoefte aan voldoende financieel draagvlak voor benodigde professionaliteit en de aanschaf van vaak kapitaalintensieve apparatuur. Aqualysis neemt als maatregel het investeren in medewerkers en technologie.

Risico: productiedaling en/of stijging en de gevolgen hiervan in huisvesting

Aqualysis is bij aanvang in 2014 bedrijfsmatig ingericht voor circa 4 miljoen productiepunten. Indien de organisatie geconfronteerd wordt met een omvangrijke productiedaling en/of productiestijging dan heeft dat effect voor de personeelsomvang als ook voor de bedrijfsmiddelen en het gebouw waar Aqualysis is gevestigd. Bij duurzame verandering is herschikking van de organisatie en haar huisvesting noodzakelijk. Door professioneel leiderschap en adequaat inspelen op een eventuele duurzame wijziging in de klantvraag is aanpassing van de bedrijfsinrichting te realiseren. Aqualysis neemt als maatregel in 2026/2027 onderzoek te doen naar mogelijke huisvestingsconsequenties en huisvestingsconcepten. Mogelijke financiële effecten zijn nu nog niet in te schatten. Dit is afhankelijk van het de uitkomst van het onderzoek. Aqualysis verwacht dat zij vanaf 2026 (en latere jaren) te maken krijgt met belangrijke investeringen in huisvesting.

Risico: productiestijging en de gevolgen hiervan voor de productie

Aqualysis constateert een toenemende onvoorspelbaarheid en fluctuaties van haar productie als gevolg van een veranderende wereld. Waar in het verleden de productie bestond uit voorspelbare en relatief makkelijk in te plannen analyses, merkt Aqualysis dat de wereld om haar heen blijvend is veranderd. Diverse maatschappelijke ontwikkelingen dwingen om dynamisch te kunnen schakelen en wendbaar te zijn. De analyses van Aqualysis bestaan meer en meer uit projecten, ad hoc- en seizoensgebonden werk. Dit zorgt voor een piekbelasting in de productie. Bovendien ziet Aqualysis de complexiteit van diverse analyses toenemen. Daarnaast is Aqualysis een relatief kleine organisatie waarbij kennis en inzet van personeel schaars is. Het risico bestaat dat er zich omstandigheden voordoen die leiden tot onvoorziene complexiteit en/of toename in de meetvraag en analyses die een direct appèl doen op de personeelsbezetting, waarbij met de huidige begrote formatie niet in kan worden voorzien.

Risico: accreditatiebehoud

Aqualysis werkt met de hoogst mogelijke gekwalificeerde werkprocessen. Aqualysis heeft haar werkprocessen integraal geaccrediteerd en jaarlijks vindt toetsing door de Raad van Accreditatie (RvA) plaats. Deze hoge kwaliteitsnorm is nodig voor de waterschappen voor het geval zij met juridische geschillen worden geconfronteerd. Het risico bestaat dat werkprocessen niet volgens de kwaliteitsprotocollen verlopen. Het risico is te mitigeren doordat Aqualysis ervaring heeft met procesveranderingen en indien nodig schakelt zij hierbij de RvA in.

Risico: tevredenheid opdrachtgevers

Aqualysis is deze jaren bezig te transformeren naar een klantgerichte en (meer) data-gedreven organisatie. Bij veranderingen ontstaat mogelijk een daling van tevredenheid van de opdrachtgevers. Aqualysis is in een dergelijke fase mogelijk intern gefocust en kan daarbij het klantbelang deels uit het oog verliezen. Een onwenselijke situatie maar gerealiseerde transitie tonen aan dat dit mogelijk ontstaat. Door frequent contact met de klant, de werkvloer van de opdrachtgever en de introductie van het begrip vraagarticulatie, waarbij kennisuitwisseling centraal staat, wordt verwacht dat het risico beheersbaar is. Een maatregel die Aqualysis heeft genomen is een investering in personeel op klantenservice en communicatie (kwantitatief en kwalitatief).

Risico: management- en bedrijfscultuur

Belangrijke succesfactor voor de bedrijfsvoering is de management- en bedrijfscultuur. Aqualysis heeft behoefte aan een heldere organisatiestructuur, waarbij een efficiënte bedrijfsvoering wordt gerealiseerd. De bedrijfscultuur dient daarbij klantgericht te zijn en kwaliteit dient centraal te staan in handelen en denken. In 2027 ontwikkelen we verder op het gebied van management (leiderschap) en personeel. Een maatregel welke inmiddels is genomen is het doorvoeren van een verbeterde en een duidelijke strategie, teamdoelen en een duidelijke organisatiestructuur (vanaf 2023).

Risico: algemene prijsindex en rentepercentages zijn ingeschat

De algemene prijsindex is voor programmajaar 2027 ingeschat op 2,3%. De algemene prijsindex voor 2027 is daarmee onzeker en Aqualysis loopt hiermee het risico dat de gehanteerde prijsindex voor haar kostenontwikkeling in de realisatie te laag is. Ook het gehanteerde rentepercentage van 3,5% is ingeschat. Het risico bestaat dat de rente verder gaat stijgen.

Risico: fraude

Aqualysis loopt frauderisico's waarbij bewust waarden onttrokken worden aan de organisatie of bewust onjuiste informatie wordt verstrekt. Hiervoor is een frauderisico-analyse opgesteld welke in 2025 verder in de organisatie is geïmplementeerd. De fraude-risico-analyse wordt periodiek gereviewd.

11.3 Risico's m.b.t. personele aspecten

Risico: onvoldoende kennis en expertise

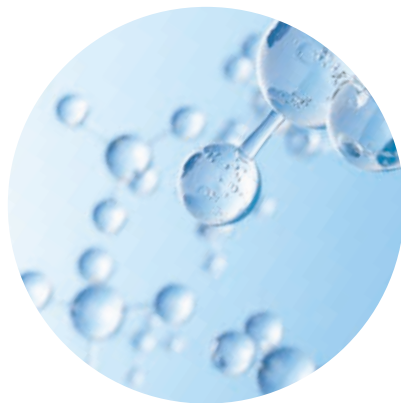
De instroom op de laboratoriumschool neemt af. Op de arbeidsmarkt is algehele krapte. Het risico bestaat dat Aqualysis niet in staat is de juiste expertise te werven. Aqualysis heeft het contact met (hoge)scholen geïntensiveerd.

Risico: ziekteverzuim

Het ziekteverzuim vormt een risico voor het inzetten van eigen personeel (2025: 6,2%). Dit heeft de aandacht van het management. Het risico bestaat daarmee dat vervanging als gevolg van verzuim niet binnen de huidige formatie opgelost kan worden.

Risico: kosten van een nieuw cao en nieuw pensioensysteem zijn moeizaam in te schatten

De huidige cao is op 31 december 2026 afgelopen. De gesprekken zijn nu gaande en er is nog geen inzicht op de cao 2027 en/of verder. De huidige cao wordt nu toegepast. De (financiële) ontwikkelingen voor het begrotingsjaar 2027 zijn daarmee niet bekend. Aqualysis heeft in haar begroting een lastenstijging nieuwe cao 2027 (incl. stijging werkgeverslasten) van 4,2% gecalculeerd. Ook het huidige pensioensysteem wordt komende jaren omgebouwd. Nieuwe inzichten zijn hierin niet meegenomen en vormen daarmee een risico.

Bijlage 1

Bijdrage per waterschap

Bijlage 1 Bijdrage per waterschap

Bijdrageregeling Programma Laboratorium Activiteiten

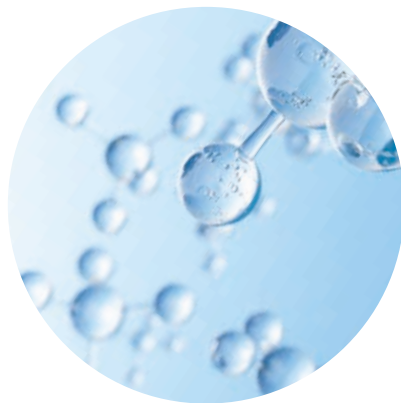
2027			Programma Laboratorium €		Innovatie gelden €	Programma NRS €
Laboratorium activiteiten			16.872.525		0	0
Omzet derden			-937.000		0	0
Waterschappen (op rekening)			-1.161.525		200.000	501.475
Kosten voor waterschappen			14.774.000		200.000	501.475
kosten die zien op overhead en instandhouding AQL			7.161.000			
Kosten plustaken			1.339.000			
Kosten voor waterschappen basistaken			6.274.000			
Verdeling naar waterschappen overhead en instandhouding	3 jaarsgem. aandeel basistaken (23/24/25)		aandeel	aandeel	aandeel	
	%		€	%	€	
Vechtstromen	22,8%		€ 1.630.932	22,8%	45.550	253.750
Vallei en Veluwe	17,7%		€ 1.268.546	17,7%	35.429	55.160
Rijn en IJssel	19,1%		€ 1.366.840	19,1%	38.175	0
Zuiderzeeland	19,3%		€ 1.383.009	19,3%	38.626	0
Drents Overijsselse Delta	21,1%		€ 1.511.672	21,1%	42.220	192.570
	100,0%		€ 7.161.000	100%	200.000	501.480
Verdeling naar waterschappen basistaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	1.060.000	23,9%	1.501.804			
Vallei en Veluwe	876.000	19,8%	1.241.114			
Rijn en IJssel	741.500	16,7%	1.050.555			
Zuiderzeeland	771.000	17,4%	1.092.350			
Drents Overijsselse Delta	979.800	22,1%	1.388.177			
	4.428.300	100,0%	6.274.000			
Verdeling naar waterschappen plustaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	330.000	43,7%	584.484			
Vallei en Veluwe	0	0,0%	0			
Rijn en IJssel	45.000	6,0%	79.702			
Zuiderzeeland	9.000	1,2%	15.940			
Drents Overijsselse Delta	372.000	49,2%	658.873			
	756.000	100,0%	1.339.000			
Totaal per waterschap			aandeel €			
Vechtstromen			3.717.221			
Vallei en Veluwe			2.509.660			
Rijn en IJssel			2.497.097			
Zuiderzeeland			2.491.300			
Drents Overijsselse Delta			3.558.722			
			14.774.000			
Totale bijdrage door waterschappen €			14.774.000		200.000	501.480

2028			Programma Laboratorium €		Innovatie gelden €	Programma NRS €
Laboratorium activiteiten			17.548.493		0	0
Omzet derden			-974.000		0	0
Waterschappen (op rekening)			-1.207.493		200.000	512.507
Kosten voor waterschappen			15.367.000		200.000	512.507
Kosten die zien op overhead en instandhouding AQL			7.319.000			
Kosten plustaken			1.368.000			
Kosten voor waterschappen basistaken			6.680.000			
Verdeling naar waterschappen overhead en instandhouding	voortschrijdend 3 jaarsgem.	aandeel basistaken %	aandeel €	aandeel %	aandeel €	
Vechtstromen		23,5%	€ 1.722.031	23,5%	47.056	259.330
Vallei en Veluwe		18,7%	€ 1.367.119	18,7%	37.358	56.375
Rijn en IJssel		19,0%	€ 1.391.608	19,0%	38.027	0
Zuiderzeeland		18,5%	€ 1.356.550	18,5%	37.069	0
Drents Overijsselse Delta		20,2%	€ 1.481.692	20,2%	40.489	196.800
		100,0%	€ 7.319.000	100%	200.000	512.505
Verdeling naar waterschappen basistaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	1.010.000	23,3%	1.553.399			
Vallei en Veluwe	812.500	18,7%	1.249.640			
Rijn en IJssel	741.500	17,1%	1.140.441			
Zuiderzeeland	797.250	18,4%	1.226.185			
Drents Overijsselse Delta	982.000	22,6%	1.510.334			
	4.343.250	100,0%	6.680.000			
Verdeling naar waterschappen plustaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	300.000	41,3%	565.289			
Vallei en Veluwe	0	0,0%	0			
Rijn en IJssel	45.000	6,2%	84.793			
Zuiderzeeland	9.000	1,2%	16.959			
Drents Overijsselse Delta	372.000	51,2%	700.959			
	726.000	100,0%	1.368.000			
Totaal per waterschap			aandeel €			
Vechtstromen			3.840.719			
Vallei en Veluwe			2.616.759			
Rijn en IJssel			2.616.842			
Zuiderzeeland			2.599.694			
Drents Overijsselse Delta			3.692.985			
			15.367.000			
Totale bijdrage door waterschappen €			15.367.000		200.000	512.505

2029			Programma Laboratorium €		Innovatie gelden €	Programma NRS €
Laboratorium activiteiten			17.950.218		0	0
Omzet derden			-979.000		0	0
Waterschappen (op rekening)			-1.213.218		200.000	523.782
Kosten voor waterschappen			15.758.000		200.000	523.782
Kosten die zien op overhead en instandhouding AQL			7.480.000			
Kosten plustaken			1.398.000			
Kosten voor waterschappen basistaken			6.880.000			
Verdeling naar waterschappen overhead en instandhouding	voortschrijdend 3 jaarsgem.	aandeel basistaken %	aandeel €	aandeel %	aandeel €	
Vechtstromen		24,4%	€ 1.827.837	24,4%	48.873	265.028
Vallei en Veluwe		19,1%	€ 1.427.819	19,1%	38.177	57.620
Rijn en IJssel		17,5%	€ 1.305.605	17,5%	34.909	0
Zuiderzeeland		17,9%	€ 1.340.214	17,9%	35.835	0
Drents Overijsselse Delta		21,1%	€ 1.578.525	21,1%	42.207	201.130
		100,0%	€ 7.480.000	100%	200.000	523.778
Verdeling naar waterschappen basistaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	960.000	21,8%	1.501.262			
Vallei en Veluwe	808.000	18,4%	1.263.562			
Rijn en IJssel	741.500	16,9%	1.159.568			
Zuiderzeeland	858.000	19,5%	1.341.752			
Drents Overijsselse Delta	1.032.000	23,5%	1.613.856			
	4.399.500	100,0%	6.880.000			
Verdeling naar waterschappen plustaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	300.000	40,3%	563.710			
Vallei en Veluwe	0	0,0%	0			
Rijn en IJssel	45.000	6,0%	84.556			
Zuiderzeeland	9.000	1,2%	16.911			
Drents Overijsselse Delta	390.000	52,4%	732.823			
	744.000	100,0%	1.398.000			
Totaal per waterschap			aandeel €			
Vechtstromen			3.892.808			
Vallei en Veluwe			2.691.381			
Rijn en IJssel			2.549.729			
Zuiderzeeland			2.698.878			
Drents Overijsselse Delta			3.925.204			
			14.054.000			
Totale bijdrage door waterschappen €			15.758.000		200.000	523.778

2030			Programma Laboratorium €		Innovatie geld €	Programma NRS €
Laboratorium activiteiten			18.801.695		0	0
Omzet derden			-1.001.000		0	0
Waterschappen (op rekening)			-1.238.695		200.000	535.305
Kosten voor waterschappen			16.562.000		200.000	535.305
Kosten die zien op overhead en instandhouding AQL			7.645.000			
Kosten plustaken			1.429.000			
Kosten voor waterschappen basistaken			7.488.000			
Verdeling naar waterschappen overhead en instandhouding	voortschrijdend 3 jaarsgem.	aandeel	aandeel	aandeel	aandeel	
	basistaken %	€	%	€		
Vechtstromen	24,1%	€ 1.840.646	24,1%	48.153	270.858	
Vallei en Veluwe	19,5%	€ 1.489.947	19,5%	38.978	58.880	
Rijn en IJssel	16,9%	€ 1.293.628	16,9%	33.842	0	
Zuiderzeeland	18,0%	€ 1.372.602	18,0%	35.908	0	
Drents Overijsselse Delta	21,6%	€ 1.648.178	21,6%	43.118	205.560	
	100,0%	€ 7.645.000	100%	200.000	530.988	
Verdeling naar waterschappen basistaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	960.000	22,5%	1.686.843			
Vallei en Veluwe	808.000	19,0%	1.419.759			
Rijn en IJssel	741.500	17,4%	1.302.910			
Zuiderzeeland	770.000	18,1%	1.352.988			
Drents Overijsselse Delta	982.000	23,0%	1.725.499			
	4.261.500	100,0%	7.488.000			
Verdeling naar waterschappen plustaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	285.000	40,1%	572.806			
Vallei en Veluwe	0	0,0%	0			
Rijn en IJssel	45.000	6,3%	90.443			
Zuiderzeeland	9.000	1,3%	18.089			
Drents Overijsselse Delta	372.000	52,3%	747.662			
	711.000	100,0%	1.429.000			
Totaal per waterschap			aandeel €			
Vechtstromen			4.100.294			
Vallei en Veluwe			2.909.706			
Rijn en IJssel			2.686.981			
Zuiderzeeland			2.743.679			
Drents Overijsselse Delta			4.121.340			
			16.562.000			
Totale bijdrage door waterschappen €			16.562.000		200.000	535.298

2031			Programma Laboratorium €		Innovatie geld €	Programma NRS €
Laboratorium activiteiten			19.431.695		0	0
Omzet derden			-1.023.000		0	0
Waterschappen (op rekening)			-1.277.695		200.000	547.082
Kosten voor waterschappen			17.131.000		200.000	547.082
Kosten die zien op overhead en instandhouding AQL			7.813.000			
Kosten plustaken			1.460.000			
Kosten voor waterschappen basistaken			7.858.000			
Verdeling naar waterschappen overhead en instandhouding	voortschrijdend 3 jaarsgem.	aandeel	aandeel	aandeel	aandeel	
	basistaken %	€	%	€		
Vechtstromen	23,0%	€ 1.797.381	23,0%	46.010	276.825	
Vallei en Veluwe	19,0%	€ 1.480.911	19,0%	37.909	60.180	
Rijn en IJssel	16,9%	€ 1.319.562	16,9%	33.779	0	
Zuiderzeeland	18,4%	€ 1.439.239	18,4%	36.842	0	
Drents Overijsselse Delta	22,7%	€ 1.775.907	22,7%	45.460	210.080	
	100,0%	€ 7.813.000	100%	200.000	547.085	
Verdeling naar waterschappen basistaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	960.000	22,5%	1.769.156			
Vallei en Veluwe	808.000	18,9%	1.489.039			
Rijn en IJssel	741.500	17,4%	1.366.489			
Zuiderzeeland	772.500	18,1%	1.423.617			
Drents Overijsselse Delta	982.000	23,0%	1.809.699			
	4.264.000	100,0%	7.858.000			
Verdeling naar waterschappen plustaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	285.000	40,1%	585.232			
Vallei en Veluwe	0	0,0%	0			
Rijn en IJssel	45.000	6,3%	92.405			
Zuiderzeeland	9.000	1,3%	18.481			
Drents Overijsselse Delta	372.000	52,3%	763.882			
	711.000	100,0%	1.460.000			
Totaal per waterschap			aandeel €			
Vechtstromen			4.151.768			
Vallei en Veluwe			2.969.951			
Rijn en IJssel			2.778.456			
Zuiderzeeland			2.881.338			
Drents Overijsselse Delta			4.349.488			
			17.131.000			
Totale bijdrage door waterschappen €			17.131.000		200.000	547.085

Bijlage 2

Meetvraag gesplitst in basis- en plustaat

Bijlage 2 Meetvraag onderverdeeld in basis- en plustaak

Bijdrageregeling Programma Laboratorium Activiteiten

Verwachte productie	2026 begroot	2027 meetvraag	2027 % verdeling	2028 meetvraag	2029 meetvraag	2030 meetvraag	2031 meetvraag
Vechtstromen	1.356.500	1.390.000	26,8%	1.310.000	1.260.000	1.245.000	1.245.000
Vallei en en Veluwe	816.000	876.000	16,9%	812.500	808.000	808.000	808.000
Rijn en IJssel	726.500	786.500	15,2%	786.500	786.500	786.500	786.500
Zuiderzeeland	739.000	780.000	15,0%	806.250	867.000	779.000	781.500
Drents Overijsselse Delta	1.111.215	1.351.800	26,1%	1.354.000	1.422.000	1.354.000	1.354.000
Totale eigen productie	4.749.215	5.184.300	100,0%	5.069.250	5.143.500	4.972.500	4.975.000

Verwachte productie / BASISTAKEN	2026 begroot	2027 meetvraag	2027 % verdeling	2028 meetvraag	2029 meetvraag	2030 meetvraag	2031 meetvraag
Vechtstromen	1.024.000	1.060.000	23,9%	1.010.000	960.000	960.000	960.000
Vallei en en Veluwe	816.000	876.000	19,8%	812.500	808.000	808.000	808.000
Rijn en IJssel	691.500	741.500	16,7%	741.500	741.500	741.500	741.500
Zuiderzeeland	739.000	771.000	17,4%	797.250	858.000	770.000	772.500
Drents Overijsselse Delta	808.675	979.800	22,1%	982.000	1.032.000	982.000	982.000
Totale eigen productie	4.079.175	4.428.300	100,0%	4.343.250	4.399.500	4.261.500	4.264.000

Verwachte productie / PLUSSTAKEN	2026 begroot	2027 meetvraag	2027 % verdeling	2028 meetvraag	2029 meetvraag	2030 meetvraag	2031 meetvraag
Vechtstromen	332.500	330.000	43,7%	300.000	300.000	285.000	285.000
Vallei en en Veluwe	0	0	0,0%	-	-	-	0
Rijn en IJssel	45.000	45.000	6,0%	45.000	45.000	45.000	45.000
Zuiderzeeland	1.000	9.000	1,2%	9.000	9.000	9.000	9.000
Drents Overijsselse Delta	325.000	372.000	49,2%	372.000	390.000	372.000	372.000
Totale eigen productie	703.500	756.000	100%	726.000	744.000	711.000	711.000

